ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ – ԹԻՒ 644 Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 1898 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 30—12 28 Րէճէպ 1316 30 Թշրին՝ Սա՝ 1314 Դ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 644

«بوزانتيون»
ارمنيجه يومى وسياسى غزته، صاحب امتياز و مدير مسئول
بوزانت كچيان
مطبعه و اداره خانه سى بابعالى جاده سى ٢٣-٢٥ نومرولى دائرهٔ مخصوصه ده در

20 ՓԱՐԱՅ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱՅ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

Ո՞ՒՐ Կ'ԴԱԴՐԻ ՍԻՐԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, Ո՞ՒՐ Կ'ՍԿՍԻ ՍՐԻԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Գաղափարներու համար մարտնչող դարու մը մէջ, ա՛լ թուով խիստ ցանցառ եւ մտքով մոլեռանդ սերունդին պատկանող դաս մը մարդիկ միայն կրնանք ունեցած լինել, որ դեռ դուցէ փորձեն հակառակիլ սիրահարութեան գաղափարին, սոսկալով անկէ իբրեւ մահացու մեղքէ։ Բնական ու վսեմ սիրահարութեան վրայ է հարկաւ խօսքս. և ոչ թէ ընկած սիրոյն, որուն մէկ խօսքով «պոռնիկ սէր» անունը կրնանք տալ։ Բնական սիրահարութիւնն ո՛չ հրէշութիւն է, ինչպէս կ'ըմբռնեն նախապաշարեալներ, և ո՛չ ալ հրեշտակութիւն անպատճառ, ինչպէս կ'ըմբռնեն եռանդոտ զեղզէկներ։ Ցանկարծական մի տարօրինակ երեւոյթ, ճառագայթում մը որ կ'գոյանայ ենթակայ երկու էակներու միջեւ փոխանակուած հաճելի տպաւորութիւններու շարքերէն. այդ երեւոյթ բացատրութեան տակ չընկնիր ինչպէս Ռէօյդկէնի ճառագայթն, ինչպէս ելեկտրականութիւնն, որոց արդիւնքը գոյութիւն ունի, իսկ պատճառը մարդկային մտքին անթափանց զօրութիւն մը, ուժ մ'է, գէթ առ այժմ։ Սիրահարութիւնը պարզ տեսականի համակրանքով մը կ'սկսի եւ բարեկամութեան, մտերմութեան աստիճանաւորումներէ վերջ բռնկող ու լափող հրդեհի մը նման կ'ծաւալի. այդ հրդեհը մի միայն ամուսնութիւնը կրնայ մարել. վա՜յ անոր որ հակառակութեան հրշէջով կ'փորձէ երկու սրտերու մէջ լափող այդ բնական կրակը մարել, մանաւանդ այն նուիրագործումէն վերջ, որ երկու իրարու համար սահմանուած սրտեր «իրարու համար միայն» նուիրագործումով, միմեանց փոխադարձ պատասխանատուներ կ'նկատուին։ Ցետ այնմ ա՛լ անոնք իրարու համար են միայն. սրտերու ձուլում մը, ինքնուրացի յատուկ յափշտակութեամբ մը զանոնք երկու հարազատ կէսերու կ'վերածէ, և կ'ընէ երկու մարմին մէկ սրտով և մէկ զգացումով։ Ալ կ'սկսին իրարմով միայն զբաղիլ, իրար օժտելով այնպիսի բարձր առանձնայատկութիւններով որ թերեւս իրենք չունին և աշխարհի վրայ գտնել ալ կարելի չըլլայ։ Հոգեկան այս անըմբռնելի հոսանքն երկու էակներն ալ ամենաուրբ և ամենաթափանցիկ յատկութիւններով կ'օծանէ, անոնց համար թերութիւնը գոյութենէ կ'դադրի և ամէն ինչ վարդագոյն կ'դառնայ։ Ալ անոնք խոէական անհաւասարելի բարձրութեան վրայ են. յափշտակութեանց զինիթն են, մտքերով գինով հիւանդներ են։ Ջուարճալի կերպով վիպակւոն վիճակներէ կ'անցնին։ Երազուն կեանքը կ'սկսի իրենց համար և յետ այնմ իրենց կը մնայ մի բան, թագուն սէրը պաշտօնականի վերածել, նշանախօսութեամբ նուիրագործել, ու ամուսնութեամբ սրբագործել։ Ահա անոնց հոգեկան վիճակը։

Բուն սիրահարութենէ առաջ երիտասարդ էակներու սիրտն ու ուղեղը քաօսներ են. սիրային ո՛ և է թեթեւ ցոյց պարզապէս տղայամտութիւն կարելի է նկատել։ Բանի որ սէրը մագնիսացնող անմեկնելի զօրութիւն մ'է, որ երկու ենթակայ էակներու միջեւ կ'ճառագայթէ, և գիտակցութեան հաստատուն գաղափարի մարմնացումը կը դառնայ, անոնց պահանջն ու փոխադարձ պատասխանատուութիւնն անպայման են, ուրեմն ծնողք կամ ազգականք անոնց կրակ սրտերուն վրայ պարզապէս ջուր ածած պիտի ըլլան, եթէ իրենց ո՛ և է անտեղի նկատումով հակառակին։ Իրենց զաւակաց սիրային կապակցութեան մէջ ձեռնմխելու իրաւունքէն բացարձակապէս զուրկ են, քանի որ սիրահարութիւնն ասոնց համոզմամբ նկատուած է անխորտակելի. անոնք պարզ հսկողներ ըլլալէ դուրս ուրիշ իրաւունք չունին, և պէտք է թողուն զանոնք որ իրարու համար բարձր ապրիլ գիտնան և ամուսնութեամբ ընտանի բոյնը չինել, կեանքին հրապոյրին տալով անոնց փորձառուի յատուկ իրենց խրատները։ Սիրահարներն իրենց ամենաբարձր արժանապատուութիւնը կ'նկատեն իրենց սէրն և կ'պաշտպանեն զայն այնպէս ինչպէս որ պիտի պաշտպանէին իրենց պատիւը, նոյն իսկ կեանքը վրայ տալով։ Ո՞վ կարող է ուրեմն ըսել իր աղջկան «այս ինչ երիտասարդը պիտի առնես անպատճառ», կամ տղին՝ «պիտի չառնես այդ աղջիկը»։

Հրէուհին Սարէ Պլաք «Ես հայ եմ և հայ պիտի մնամ» պիտի գոչայ իր հօր, ժողովականներուն, բոլոր չհամոզւող խմբագիրներուն։ Հակառակորդը թէ պնդեն, «Թո՛ղ կ'առնեմ, ինքնասպան կ'ըլլամ» պիտի գոչայ։ Ինքնասպանութիւնն այդ պարագայի մէջ կ'արդարացնեն ոմանք երբ հայրն որդեսպան կ'ըլլայ գրեթէ և մեր ժողովականներ կ'դառնան գործիք։ Ի՞նչ է իր յանցանքը. սիրել մէկը զոր ինք ընտրած է չափահասութեան մէջ, եւ չսիրել մէկը զոր հայրը կ'ընտրէ. Ի՞նչ է յանցանքը.— սիրել մէկն որ Հայ է և չսիրել Սողոմոնի որդեգիրներէն մի ուրիշը։

Հայրեր, եթէ կ'սիրէք ձեր զաւակները, սիրեցէք անոնց առաջին սիրոյ վսեմութիւնը, տուէք անոնց այդ անկապտելի ազատութիւնը. ապա թէ ոչ, ձեր զաւակները գէշ տեղեր կ'առաջնորդէք ի վերջոյ, անդառնալի ճամբաներու վրայ կ'դնէք։ Քրքրեցէք դատարաններու տումարներն, ազգային վարչութեանց արձանագրութիւնները, դիտեցէք սա քստմնելի տամնները, յաւիտենական ոխակալութիւններն, ոճիրներու արիւնոտ շարքերն, ինքնասպանութիւնները, վանքերը քաշուելու մենամոլութեամբ մահացածները, խելագար հիւանդները, ծիւրող մաշող կրծախտաւորներն. այս ամէնը ձեր անողոք կամքի զոհերն են։

Հապա վարնոց կիներն ու սրիկայ երիտասարդնե՞րը. ասոնք պարզապէս 100ին 99 ծնողական ծայրայեղութեանց արդիւնքները չե՞ն։ Հայրեր, ձեր զաւակներ ձեզնէ եւ խարող մարդկութենէն վրէժ լուծելու համար չէ՞ որ կ'ընկնին այդ աղտոտ տուները։ Ուրեմն ինչո՞ւ կ'հակառակիք՝ ամէնէն օրինաւոր, ամէնէն պարկեշտ սիրահարութիւնն անգամ անուանելով սրիկայութիւն։

Ն. ԱՎՕՆ

Գաղէր, 20 Նոյմ.

ՄԱՆ. ԽՄԲ.—Ցօղուածագրին պահանջած բացարձակ սանձարձակ ազատութիւնը Գաղղիոյ մէջ անգամ չկայ։ Տակաւին նոր քննուեցան, վերաքննուեցան հին ամուսնական օրէնքներն, և գաղղիական է՛ն նոր օրէնքով հանդերձ ծնողք կարող են արգիլել իրենց զաւակաց անյարմար ամուսնութիւնները՝ մինչեւ չափահասութեան տարիքն, եւ անկէ ետքն ալ, զաւակները պարտին պաշտօնապէս խնդրել իրենց ծնողաց հաւանութիւնն, որք եթէ սոփաղական պատճառ մը տեսնեն հակառակելու, կրնան դատարան դիմել, են. են։—

Ինչո՞ւ այս սեղմումներ։— Որովհետեւ, Սիրահարութիւն ըսուածը միշտ ապահով առաջնորդ մը չէ ապագայ ամուսինն ընտրելու համար, և որովհետեւ երիտասարդը կամ օրիորդը պարտի հոգածու ըլլալ ո՛չ միայն իր այլ եւ իր պատկանած ընտանիքին, իր կրած անունին պատւոյն։ Անփորձ պատանին դէմն ելած առաջին կապոյտ աչուի օրիորդէն, կամ սեւ գանգուր մազերով աղջիկէն, նոյն իսկ հասուն հրապոյրներով օժտուած այրիէն կրնայ հրապուրուիլ։ Ալ անկէ ետքը Սիրեմ բայց կ'խոնարհէր երկուստեք կանոնաւոր և անկանոն ամէն լծորդութիւններով։ Ասիկա կ'բաւէ՞ սակայն վճռելու թէ այն երիտասարդն և այն աղջիկը կամ կինը պէտք եղածին պէս ընտանիք մը պիտի կազմեն։ Աշխարհի վրայ ա՞յնչափ շատ կան կապոյտ աչուի օրիորդներ և սեւ գանգուր մազերով գեղուհիներ։ Բայց այս տղուն պէտք եղածը մէ՛կ հատն է միայն։ Ընտրութիւն պէտք է ուրեմն, այսինքն՝ դատողութիւն և փորձառութիւն։ Առաջին թափով սիրածն իրօք ամէնէն յարմա՞րն է։ Տղուն մտքին կոչում մը կայ ընելիք։ Առաջնորդել պէտք է։ Այս տեղ ալ ծնողներուն, պաշտպաններուն, ազգականներուն համար որոշ պաշտօն մը կայ։ Ցօղուածագիրը տղուն այս բնական առաջնորդները բանի տեղ չի դներ։ Բայց քանի որ ընտրութիւն մ'ընելու պէտքն ալ չի կրնար ուրանալ, ուրեմն ժամանակ պէտք է տալ մտքին որ գործէ, որ դատէ, բաղդատէ, ընտրէ, որոշէ, վճռէ։ Այս պատճառաւ ահա կ'ըսենք թէ սիրային առաջին բոցն այն կրակը չէ անպատճառ որով ընտանեկան օճախը պիտի վառի, եւ վառ պիտի պահուի ինչուան վերջը։ Կեղակուրն յարգի բոցով չեփիր։ Եւ աշխարհիս վրայ նո՛յն իսկ սիրահարները նիւթական սնունդի պէտք ունին ապրելու համար, թո՛ղ ծնելիք զաւակները։

Իրենց առաջին սիրոյն մէջ դժբախտ եղածներուն անկումները, խեղճութիւնները կ'յիշէ յօդուածագիրը, բայց միթէ սիրահարութեամբ կազմուած ընտանիքներն անպատճառ երջանի՞կ կ'ըլլան։ Բարէ՛։ Ո՞րքան միամիտ ենթադրութիւն։ Ամենքս ալ մեր շրջանակին մէջ կրնանք յիշել տա՛ք տաք սիրահարութեամբ ամուսնացած մարդիկ, որք մեղրալուսինէն ետքն հազիւ թէ քացախի լուսին մ'ալ բոլորած՝ զզուած են իրենց անխոհեմութեան համար.— Նմանապէս՝ աղջիկներ։ Առաջին սիրահարութեան տենդէն անշուշտ կ'ապացուցանէ ամուսնութեան պէտքը։ Բայց չապացուցաներ թէ տղան կամ աղջիկն իր բոլոր կեանքին համար է՛ն յարմար ընտրութիւնն ըրած է։ Ընտանիքի մը կազմութիւնը միայն բնախօսական պէտքի մը գոհացումը չէ։ Ատիկա խնդիրներուն է՛ն դիւրինն է, ընտանիքի կազմութեան մէջ։ Մէկտեղ ապրելու համար, սիրոյ առաջին բոցին իր բնական ընթացքով մարելէն ետքն ալ իրարմէ սխորժելու համար, կամ ինչպէս Միշլէ ըսած է՝ «առաջին սէրը՝ կեանքի բարեկամութիւնովը նուիրագործելու համար», պէտք է որ ընկերային դիրքով, դաստիարակութիւնով, գաղափարներով քիչ շատ իրարու յարմար ըլլան մանչն ու աղջիկը,—մինչ սէրն, ինքն իրեն թողուած, խօլական քըմայքներ ունի յաճախ, կ'որոշէ՝ առանց երկար բարակ դիտելու, քննելու, յարմարութիւններ ու անյարմարութիւններ երեւան հանելու։ Ապրուստի խնդիրներ կան անխուսափելի, ապագայ տղաքը թշուառ ձգելու մեծ հոգերը կան։ Առանց այս կանխահոգ տնօրինութիւններու՝ զաւակներով բռնանալ ընտանիքն և ընկերութիւնը՝ պարզապէս ընկերական ոճիր մը պիտի ըլլար։ Ի՞նչ ըսել է։ Դուք ձեր քէֆը նայիք պիտի ըսելով, ի՞նչ իրաւունք ունիք ուրիշները թշուառացնելու։ Գործը ձեզմով կ'լմննա՞յ։ Նայինք ձեր առած տղան կամ աղջիկն յարմար հայր մը կամ մայր մ'ըլլալու ֆիզիքական, բարոյական և նիւթական անհրաժեշտ տարերքն ունի՞։ Հետեւապէս, ամուսնութիւնը լոկ յափշտակութեամբ, վիպասանութեամբ, սիրահարութեամբ չըլլար. դատողութեան, փորձառութեան՝ ժամանակ, միջոց տալու է ընտրութիւն ընելու, և որչափ աւելի իրենց բնական իշխանութիւնը չարաչար չեն գործածեր, ծնողքներն ու պաշտպանները դարձեալ ամէնէն յարմար խորհրդատուներն են այս մասին, մինչեւ որ մանչն ու աղջիկն ամէն բան իրենք իրենց գլխուն դատելու որոշելու չափ տարիք և աշխարհային փորձառութիւն ունենան։

ԱԶԳ. ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՔ Ց'ԷՐԶՐՈՒՄ ԵՒ ԿՏԱԿԵԱԼ ՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԸ

Քաղաքիս չահաւէր ազգայինք ոմանք այս տարի ալ չահեր ըրին նոր կառուցուած վարժարանի բարեպատեհ առթիւ։ Առարկելով թէ «Տղայք Առաջնորդարանի նեղ ու մութ նկուղներու մէջ ի վտանգի են», պարտաւորեցին Քաղ. Ժողովն որոշում տալ նոր վարժարանի շինութեան, եւ նա յանձնարարեց Թաղ. Խորհրդոյ հայթայթել դրամ ի շինութիւն։ Շահաւէրք թափեցան Առաջնորդարանի շուրջը, մրցումն անպատմելի էր։ Իւրաքանչիւր ոք կ'ջանար իր կուսակիցը շահեցնել։ Մին՝ հիւսն մը կ'ներկայացնէր, միւսն՝ որմնադիրներ, ուրիշ մը՝ ճարտարապետ։ Խղճամիտ անձինք օգտակար առաջարկներ կ'մատուցանէին ըսելով. «Բանի որ դպրոցի շինութեան գործն ընդարձակ է, պէտք է նուագուրդի դնել զայն. աժան շինողներ կ'գտնուին և շահը դարձեալ ազգին մանկտւոյն կ'մնայ։» Անլսելի մնալուն՝ պարտաւորեցան դիտողագրեր փակցնել եկեղեցւոյ պատերուն եւ դռներուն վրայ։ Ցատակագիծը պատրաստուելուն պէս՝ հիմնարկէքը կատարուեցաւ։ Հիմերն այնչափ խորունկ ըրին որ մաքուր քար ու կրով գետինն իսկ զարդարեցին, պատերն այնչափ հաստ՝ որ կարծես Բիւզանդիոնի հին պարիսպներուն պիտի նմանցնէին։ Բան օրուան մէջ վարի յարկն ամբողջացաւ։ Մասնաւոր որոշման մը համաձայն, պատերուն վրայ կանգուն մը եւս աւելնալու հրաման եղաւ։ Այս որոշում թէև գործադրուեցաւ, սակայն վարի յարկն յառաջ իբր ճաշարան կամ փայտանոց պիտի լինէր, այժմ վարժարանի ծառայել որոշուելով. պատուհանները խիստ փոքր և բոլորովին անյարմար եղած էին։ Դարձեալ ձայն. «Բա՞նտ չինեցին, ազգին դրամները չե՞ն մեղքնար, պատերո՞ւն նայինք թէ լուսամուտներուն։ Թանձր պարիսպները շինողները չկրցա՞ն իւրաքանչիւր սենեկին երկ երկու օրինաւոր լուսամուտ չինել որ գոնէ տղաք չկուրնային։» Շինութեան յանձնաժողովն ամէն բան կլլել տուաւ, բայց պատուհանները խիստ փոքրութեան մասին ոեւէ յերիւրանք չկրցաւ ստեղծել։ Ամէն անցող դարձող կ'քննադատէ։

Այս թերութիւնը գոցելու համար, դպրոցի վերնայարկը նոր դրութեամբ շինուիլ հրամայուեցաւ. «վերնայարկը խիստ բարձր, օդասուն, լուսամուտներն ընդարձակ և մեծ պէտք է լինիլ», ապա թէ ոչ՝ մօտիկ 200 ոսկին վրայ կ'երթայ։ Սողիկեան էֆ.ի նոր տունը մեծ բարիք հասցուց մանկանց համար պատրաստելի ուսումնարանին. վայրկենապէս վարպետներն հասան ի Ջայլարայ, թափեցան նորակառոյց տան բոլորտիքն, ուշի ուշով դիտեցին զայն, բայց հազիւ նոյն շինութեան չափին ու չուանն առած ետ դարձան շնչասպառ, նոյնութեամբ շինելու նաև վարժարանիս վերնայարկ, բայց այս անգամ վարի յարկի փոքր պատուհաններուն պակասը լրացնելու դիտումով, վերնայարկը խիստ խոշոր պատուհաններով զարդարեցին, եւ մէկ այլանդակութեան վրայ ուրիշ այլանդակութիւն մը աւելցուցին։ Անցան վեց ամիսներ և տակաւին շինութիւնը չաւարտեցաւ։ Տղաք նոյն նկուղ ըսուած տեղերը կ'մնան. գուցէ այս ձմեռ ալ հոս կենալու բախտն շնորհիւ հոգատար անձնաւորութեանց, որք ամէն օր կ'այցելեն նորակառոյց շէնքն, ելեւէջ կ'ընեն երկարաձիգ սանդուխներուն վրայէն, անտարբեր գտնուելով լրագրոց մէջ իրենց դէմ հրատարակուած տխուր լուրերուն թէ «տղայք նկուղներու մէջ ֆիզիքապէս վտանգուելու վրայ են» եայլն։

Փոխանակ շինութեան լրումը փութացնելու և մանկտին հոն զետեղելու, Թաղականք և խնամակալք գեղեցիկ ժամանցներ կ'ունենան, ամէն օր նորա պատերուն վրայ նստած՝ սնտուկի հաշւոյն թէյ, սուրճ կ'խմեն և անուշ կատակաբանութիւններ կ'ընեն։ Այս տարի յոյս չկայ շինութեան լրանալուն, գալ տարի չգիտեմ։ Այս շինութիւն, որ Ազգ. Սնտուկին վրայ 700—800 ոսկւոյ կ'նստի, տեղի տուաւ այս տարի տղայոց թոշակ վճարելուն։ Բիչ գանգատներ ալ չեղան այս առթիւ. գտնուեցան որ եկեղեցւոյ մէջ առարկեցին թէ, «Մեք աղքատ և թոշակ վճարելու անկարող ենք, ձեզ ո՞վ ըսաւ սնտուկը պարտքի տակ ձգելով դպրոց շինեցէք և մեզմէ բռնութեամբ դրամ առնելու որոշումներ ըրէք»։ «Ազգ. Սնտուկին պարտքի տակ ըլլալը գալ տարի կ'յայտնուի» կ'ըսէր Թաղ. Խորհրդոյ անդամ մը։ Այժմ այնչափ զգալի չէ ժողովրդեան, որքան դպրոցի ներսն եղած շինութեան դանդաղութիւնը։

* * Երզրումի բարեպաշտ ժողովրդէն չատեր իրենց տուներու կամ խանութներու մի մասն եկեղեցւոյ կտակած են. այժմ գրեթէ մօտիկ 100 տուն և 30—40 խանութ ունի, որք կանոնաւոր վարձք կ'բերեն։ Այս տուներ, կանոնաւոր չէնքեր, կրնան լաւ հասոյթ տալ, բայց չատեր ձրի կ'նստին, և այս՝ քանի մը տասնեակ տարիներէ ի վեր։ Թաղականութիւնն հոգ չըներ, զի իրենք ալ մեծ մեծ վաճառականներ լինելով հանդերձ, եկեղեցւոյ խանութները կ'նստին պակաս վարձքով։ Նախ զիրենք կ'պաշտպանեն և ապա ուրիշները։ Երբ Սնտուկին կարեկցող խղճամիտ անձինք առարկեն թէ «ինչո՞ւ այս ինչ աղան ձրի ազգին տունը կ'նստի, եւ դրամ չէք առներ», կ'ըսեն. «Այդ տուներ կտակուած են, Ազգին որբերը, խեղճերը պատսպարելու համար չէ՞. ան ալ աղքատ է, թո՛ղ երթայ նստի։» Խեղճ ու աղքատ մարդը տասն ոսկի հասոյթ բերող տունն ի՞նչպէս կրնար նստիլ։ Լաւագոյն չէ՞ր որ աղքատներուն համար աժան տուներ վարձել Ազգ. սնտուկի դրամով և Սնտուկին այդ օրինաւոր տուները վարձու տրուէին, և Ազգին տուներն ուղղակի Ազգ. Վարչութեան տրամադրութեան ներքեւ գտնուելով զանազան անձերու իրաւասութեան տակ չմնային։ [*]

Երզրում, 16 Նոյմ. ՑԵՂԻՆԱԿՈՐ

[*].— Այս յօդուածը գրող խեղճ մարդուն կ'երեւի թէ կարկանդակէն բաժին չէ մնացեր, անոր համար գլուխ կ'տանի։ [!!!] Բայց ըսածներն ալ խելքի մօտ բաներ են։ Ջուարճալի բաներ ալ կան մէջը. մանաւանդ սա՛ վարի յարկի պատուհաններուն չատ պզտիկ ծակեր ըլլալուն համար վերի յարկի պատուհանները չափազանց խոշոր բանալով՝ շէնքին... հաւասարակշռութիւնը պահպանող վարպետներուն ճարտարապետութիւնը։ Սըւոր լուսանկարը ղրկէր, աւելի աղէկ չէ՞ր ըներ թղթակիցը։ Բարեկենդանի չաբթուն կ'հրատարակէինք։ [Մ. ԽՄԲ.]

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ.— «Կ'աղաչենք, ո՛վ Տէր, օրհնէ՛ Սպանիոյ խնամակալ թագուհին ու իր դեռահասակ զաւակն և իր ազգը։ Քու երկնային շնորհքդ ղրկէ՛ մխիթարելու, բարձրացնելու, վեր բռնելու համար այդ հարուածեալ ժողովուրդը։» Աւանդական կոյր երէցն այս պաղատանքով բացաւ ամերիկեան խորհրդարանը։ Ցետոյ տեղի ունեցաւ ընթերցումը Մր. Մաքինլիի պատգամագրին, որ օրաթերթի ամբողջ երես մը կ'լեցնէր, և չահեկանութեան մասին կ'գերազանցէր Վիքդորիա Թագուհիին իւրաքանչիւր գահաճառը։ Այս պատմական պատգամագրին կարեւոր մասերն արդէն թարգմանեցինք մեր Շր. աւուր թղթարերին մէջ։ Կ'մնան միայն հետեւեալ կէտերը.

Բարիզի Ցուցահանդէսը

«Արդէն ակնկալութիւն կայ թէ Բարիզի ցուցահանդէսին Միացեալ Նահանգաց մասնակցութիւնն համեմատական պիտի ըլլայ այն յառաջադէմ դիրքին, զոր ամերիկեան արտադրութիւնք եւ ճարտարարուեստք գրաւած են աշխարհի գլխաւոր հրապարակներուն վրայ։ Մասնակցութեան Ցանձնաժողովին տեղեկագիրն որ Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի, մէկ միլիոն տոլար կ'առաջարկէ, ի նկատ առնելով ամերիկեան մասնակցութեան ճիւղերուն ընդարձակութիւնն, որպէս զի կարելի ըլլայ ցուցադրելի ապրանքներուն պատրաստութիւնն ու զետեղումը դնել կատարեալ աստիճանի մը վրայ՝ ցոյց տալով առաջին կարգ մը արուեստներու եւ գիտերու արտադրութեանց մէջ, եւ այսպէս հակակշռելով Ամերիկայի դիրքին աննպաստ պայմանները բաղդատմամբ ուրիշ երկիրներու, որք աւելի մեծ դիւրութիւն եւ տեղ ունին, և որոց պատրաստութիւնք շատ աւելի յառաջացած վիճակի մէջ են։ Ֆրանսայի հետ եղած առեւտրական կարգադրութիւնը ծանր նեղութենէ մը ազատեց Միացեալ Նահանգաց արտածումներուն մէկ մասը։ Նոր բանակցութիւններ եւ առկախ կ'մնան երկու երկիրներուն միջեւ վաճառականութեան հոսանքն աճեցնելու համար։ Ուրիշ կառավարութեանց հետ եւս բանակցութիւնք յառաջ կ'քալեն, եւ Նախագահը կ'յուսայ թէ կարող պիտի ըլլայ այս բանակցութեանց մի քանի արդիւնքները ծանուցանել Խորհրդարանին ներկայ նստաշրջանին մէջ։ Միեւնոյն նպատակաւ բանակցութիւնք կ'ըլլան նաև Գերմանիոյ հետ։ Այսու հանդերձ կառավարութիւնն ո և է ջանք պիտի չխնայէ Գերմանները համոզելու՝ արտածուած խոզեղէնի արտադրութեանց մասին Ամերիկայի հաստատած քննութեան անկեղծութեան վրայ։ Վստահ է թէ երկրագործական Նախարարութեան տուած այս որոշման օգտակարութիւնը պիտի գնահատուի Գերմանիոյ կողմէ իբրեւ երաշխաւորութիւն ուտեստեղինաց առողջապահութեան։ Ջանքեր կ'ըլլան համոզելու գերման և զուիցերիական կառավարութիւնները, որ թուլցնեն չոր պտուղներու մասին դրուած արգելքն, քանի որ ապացուցուած է թէ Ամերիկացիք պտուղները կ'չորցնեն այնպիսի պարագաներու տակ որ կենդանական կեանքի գոյութիւնն անկարելի կ'ըլլայ անոնց մէջ։

Յարաբերութիւնք Մեծն Բրիտանիոյ հետ

«Նախագահը դառնալով ապա է՛ն մեծ խնդրոյն, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ամերիկայի յարաբերութեանց, ըսաւ. «Մեծն Բրիտանիոյ հետ մեր յարաբերութիւնք վերջին աստիճան բարեկամական են։ Մեր խնդրանքին վրայ Մեծն Բրիտանիոյ դեսպանական և հիւպատոսական ներկայացուցիչք ստանձնեցին սպանիական իրաւասութեան ներքեւ գտնուող Ամերիկացւոց պաշտպանութիւնն, և այս փափուկ ու դժուարին պաշտօնը կատարեցին գովելի եռանդով և զգուշութեամբ։ Ներուի ինձ մասնաւորապէս յիշատակել Սանթիակոյի անգլիական հիւպատոս Մր. Ռամստնի ընթացքն, որոյ վաղահաս մահն անկեղծ ցաւերու արժանի է՝ այդ քաղաքին պաշարման ատեն իր մատուցած նշանաւոր ծառայութեան և անխոնջ ջանքերէն ետքը։ Մասնաւոր գոհունակութեամբ ձեզ կը հաղորդեմ Քանատայի մասին Մեծն Բրիտանիոյ հետ մեր առկախ բանակցութեանց նպաստաւոր ելքը։ Կառավարութեան անկեղծ բաղձանքն է վերջ տալ և գրգռման ամէն աղբիւր հեռացնել դրացի երկրին [Քանատայի] հետ մեր յարաբերութեանց մէջ։ Երկու երկիրներուն փոխադարձ վաճառականութիւնը միշտ կ'աճի, և երկուքին համար կարեւոր է որ բանաւոր դիւրութիւններ շնորհուին վաճառականութեան զարգացման համար։»

Զինաթափութեան առաջարկը

Ցարին զինաթափութեան առաջարկին ակնարկելով, Պատգամագիրը կ'ըսէ. «Միացեալ Նահանգաց զինուորական գործօն ուժերն յայտնապէս ա՛յնքան քիչ են միւս սպառազէն պետութեանց ուժերէն որոց ուղղուած է մասնաւորապէս Ցարին կոչումն, որ այդ խնդիր մեզ համար գործնական կարեւորութիւն չունի. միայն թէ բարեդուշակ քայլ մը ցոյց կուտայ թէ անոնց մէջ բարեացակամութիւնը կը յառաջդիմէ. բայց այս մասին եւս մեք իբրեւ Պետութիւն պէտք է ոյժ տանք այս բարեբար ծրագրին»։ Պատգամագիրը կ'յիշատակէ թէ այս ամիս ի Բարիզ պիտի գումարուի անգլեւվենեզուէլական սահմանագլխոց ճշման Ցանձնաժողովն, և կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգաց ուրախառիթ պարագայ մ'է որ այս վէճը կարգադրելու համար բարեկամական իրաւարարութեան դիմում եղած էր։

Բանակն ու Նաւատորմը

«Հավայի կղզիներուն կցումն և Քուպայի, Բորդօ-Ռիքօյի ու Փիլիպպեանց նկատմամբ Միացեալ Նահանգաց նոր յարաբերութիւնք կ'ստիպեն կառավարութիւնը ծովային նոր քաղաքականութեան մը հետեւիլ։ Պէտք է կանոնաւոր և յաճախ շոգենաւային երթեւեկ հաստատել ամերիկեան դրօշի տակ նորատոր կղզիներուն հետ։ Մեր պարտքն է Հավայի ժողովրդեան դիւրութիւններ տալ ազգային հակակշռի ներքեւ անոնց արտածմանց և ներածմանց։» Ցետոյ Պատգամագիրն երկարօրէն կ'խօսի բանակին միայուն յաւելման կարեւորութեան վրայ, և առանց առարկութեան կ'հաւանի պատերազմական Նախարար Մր. Ալճէրի ծրագրին այդ մասին։ «Տարակոյս չկայ թէ, կ'ըսէ Պատգամագիրն, հիմակ և հաւանականաբար քիչ մը ժամանակ ապագային մէջ, հարիւր հազար հոգին չատ մեծ թիւ մը չէ այս կացութեան պէտքերուն համար։» Նախագահն ի սրտէ կ'հաւանի նաեւ ծովային Նախարար Մր. Լոնկի յանձնարարութեան երեք նոր մեծ զրահաւորներու, իւրաքանչիւրն 13,500 թոնօ տարողութեամբ, երեք յածաւորակններու, իւրաքանչիւրն 12,000 թոնօ, երեք 6,000 և վեց 2,500 թոնօ տարողութեամբ մարտանաւերու շինութեան համար։

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Ի ՍՈՒՏԱՆ.

Ֆիկարօ Կորտոն Բոլէճին վրայ գրելով կ'ըսէ. «Քառորդ դար չանցած, այդ Բոլէճին մէջ դաստիարակուած Եգիպտացիք կատարեալ քաղաքային պաշտօնատարներ պիտի ըլլան։ Ափրիկէի գաւառներուն մէջ բրիտանական քաղաքականութեան անխոնջ եւ ուսեալ գործակատարներ պիտի ըլլան։ Այսպէս կրնանք շուտով հասկնալ Անգլիոյ գաղափարն, որով կ'ուզէ տեսակ մը ափրիկեան փոխարքայութիւն տալ Լորտ Քիչնէրի, կեդրոնական Ափրիկէի Մեծ Իշխան անուանելով զայն, ինչպէս կ'ըսեն իրենք։ Ժամանակի պարզ խնդիր է գիտնալը թէ Անգլիացիք պիտի յաջողի՞ն թէ ոչ։ Առ այժմ անտարակոյս Ափրիկէի մէջ Անգլիացւոց յառաջխաղացման դէմ ոեւէ արգելք չկայ, բայց Եւրոպայի մէջ տիրապետութեան նժարին պայմանները կրնան փոխուիլ, Զինակցութեանց խումբերը կրնան բարեփոխուիլ։ Այն ատեն կուտայ ժամանակամիջոց մը յորում արգելուի բրիտանական քաղաքականութեան համապարած շարժումը։ Հետեւաբար Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը կծծի պիտի չըլլայ Արեւելքի մէջ Փրանսական դպրոցներ բանալու համար խնդրուած վարկերուն ատեն։ Արդէն հիմակուընէ Լորտ Քիչնէրի ահաւոր ախոյեաններ են կրօնական հրահանգիչներն և Քրիստոնէական Դպրոցներու Եղբարց [Ֆրէրներուն] կաթոլիկ միաբանութիւնը։»

—Եգիպտական օտար թերթերու նայելով, Սուտանի մէջ Մահմետական դպրոցներ եւս պիտի հիմնուին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Միջերկրականի նաւատորմին հրամանատար դեր-ծովակալ Ֆուռնիէ Թուլոնի ծովային և նաւային իշխանութեանց հացկերոյթ մը տուաւ, ծովային Նախարար Մ. Լոքրուայի յառաջագծին համեմատ նաւատորմին կազմակերպութեան գործը տօնելու համար։ Ծովակալն իր ճառին մէջ ըսաւ թէ ֆրանսական նաւային իշխանութեանց ցոյց տուած հանդարտութիւնն հակապատկերն է հակառակորդներուն պատերազմագրգիռ չաղակրատութեանց։ «Այսօր, ըսաւ, Մի-

Չերկրսականի մէջ Ֆրանսայի պաշտպանութեան առաջին գիծը պատրաստ է կռուելու, և կրնայ ամենայն վըստահութեամբ իրեն շուրջ դարձող դէպքերուն ելքին սպասել։ Մինչ պատրաստ պիտի ըլլայ ի դերեւ հանելու թշնամւոյն ռազմագիտութիւնն հակառակ անգլիացի ատենաբաններու որ իրենց վառեւակները կ'համրեն անոնց նշան առնելէ առաջ։»

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.—Մալաքանդի դաշտային զօրաց սպաներն որ Ֆաքիր Մոլլային դէմ երթալու կ'պատրաստուէին, իրենց կեդրոններն ետ դառնալու հրաման ստացան։ Արքայական Սըրրէյ զօրագունդին Ա. վաշտը միայն սահմանագլուխ ղրկուեցաւ Բավալ Բինտիէ։ Տիրի Նաւապին [Անգլիացւոց բարեկամ] և Բանտա Խէլ ցեղերուն մէջ կռիւ մը եղեր է։ Տիրի Նաւապն եօթն հոգի, իսկ Մոլլան երեք հոգի կորսնցուցեր են այդ կռիւին մէջ։ Նաւապին որդւոյն առաջնորդութեամբ Լաշկար [գունդ] մը ճամբայ ելած է Մոլլային դէմ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Վիքդորիա թագուհւոյն բաղձանքին վրայ, Լորտ Սալզպըրի Լոնտոնի ռուսական դեսպան Պառոն աը Սդալն հրաւիրեց իր Հադֆիլտի դղեակն, երկու պետութեանց Չինաստանի մասին առկախ խնդիրներն ուսումնասիրելու, և եթէ կարելի ըլլայ, համաձայնելու համար։ Տակաւին յայտնի չէ թէ իրենց երկար տեսակցութիւններն ի՛նչ արդիւնք ունեցան. բայց մօտէն տեղեակ անձեր կ'հաւաստեն թէ մերձեցում մը անկարելի չէ բնաւ։ Կրաժտանին ռուս թերթն յօդուած մը հրատարակելով, կ'հարցնէ թէ Ռուսիոյ համար խելացութիւն չէ՞ Բորդ-Արթուրէ և ՚Դալիէն-Վանէ հրաժարիլ, որովհետեւ այս հրաժարում հետեւեալ արդիւնքները պիտի ունենայ.—Նախ Ռուսիա իր ուրիշ շարժումներուն մէջ ազատ պիտի ըլլայ. ձեռքը բռնող պիտի չըլլայ. երկրորդ, պիտի ձգէ այնպիսի նաւահանգիստներ, ուր եթէ Անգլիոյ հետ պատերազմի բռնուի, իր նաւերը մուկերու պէս որոգայթը պիտի իյնան. և երրորդ, ահագին պաշտպանութեան բազում ծախքերէն կ'ազատի։ Օրաթերթը կ'կարծէ թէ Ռուսիա պէտք է միայն զբաղի հիւսիսային Չինաստանի գործերով, մանաւանդ Չինաստանի այն մասով որ սահմանակից է Ռուսիոյ սեփական ստացուածներուն, և Մանչուրիոյ երկաթուղիով։ «Այս կողմերն իր դիրքն ամուր պահելով, Ռուսիա ազդաբար նշան պիտի ըլլայ Անգլիացիներուն, նոյն իսկ հարաւային Չինաստանի մէջ. բայց ատիկա ընելու համար, իր ձեռքն ազատ պէտք է ըլլայ վերոյիշեալ երկու նաւահանգիստներէն, որոց տիրութիւնը կը տկարացնէ զինքը. կամ եթէ կրնանք այսպէս ըսել, «Աքիլլէսի ծունկն» են իրեն համար այդ նաւահանգիստներ։ Իրաւ է որ այդ ստացուածներու թողումն աւազակութեան խոստովանութիւն մ'ըլլալ կ'թուի, բայց այդ սըխալն ալ դարմանելը քաջասիրտ եւ գովեստի արժանի գործողութիւն մը պիտի ըլլայ։ Անկէց ետք Ռուսիա պիտի սկսի իր երկիրներն ընդարձակել Աֆղանստանի ուղղութեամբ, եւ պատրաստուիլ այն վեհագոյն կռւոյն, զոր ուշ կամ կանուխ անպատճառ պիտի մղէ Մեծն Բրիտանիոյ դէմ, միեւնոյն ատեն օգուտ քաղելով այս վերջնոյն իր ուժերն ամէն կողմ տարածելէն—սխալ մը որով Անգլիա ինքզինք տկարացուց Հնդկաստանի մէջ։ Բացարձակապէս հարկաւոր է որ Ռուսիա այս վճռական ճակատամարտը մղէ ցամաքի վրայ, ոչ թէ ծովու վըրայ, իր թշնամւոյն զարնուելով միեւնոյն ատեն թէ՛ Հիւսիսային Չինաստանի մէջ և թէ Հնդկաստանի դուռներուն առջեւ։» Կրաժտանին կ'մերժէ Անգլիոյ հետ պատահական մերձեցման մը ամէն գաղափար, որովհետեւ Անգլիա Ռուսիոյ երդուեալ թշնամին է, ուրեմն այս վերջինը չի կրնար յուսալ ո և է շահ։ Կրաժտանին ընդհակառակն կ'ջատագովէ զինակցութիւն մը Գերմանիոյ հետ, և կարելի է անոր մէջ քաշել նաև զՖրանսա։

ՕՏԵՍԱՅԷ Ցունվ. 27ին ռուսական կամաւոր ընկերութեան մէկ յածանաւակն ալ Մայրագոյն Արեւելքի ռուսական նաւատորմին համար նոր զինուորներ պիտի տանի։

ՄԱՔԻՆԼԻԻ պատգամագրին վրայ խօսելով, Մաարիտ Լիպէրդէ օրաթերթը կ'ըսէ թէ այդ պաշտօնագիր անքաղաքավար յաղթականի մը կողմէ նախատինք մ'է պարտեալին ուղղուած։

ԱՒՍՏՐԵՒՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ պետական պայմանագրի նստին մէջ Մ. Ռուտոովսքի հարցուց թէ իրա՞ւ է որ գերման կայսրը Պէրութի մէջ գերման պատուակալ հիւպատոսն յանդիմանած ըլլայ թէ գերման առեւտրական տուներուն տուած խնամքին չափ ալ հոգ կ'տանի նաև աւստրիական առեւտրական շահուց, և յայտարարած ըլլայ թէ ատիկա իր պաշտօնին համար թերութիւն մ'է, և իրա՞ւ է որ հիւպատոսն այս յանդիմանութեան վրայ դադրած է աւստրիական տուներու ներկայացուցիչ ըլլալէ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԾԵՐԵՐՈՒ հանգստեան թոշակի խորհրդարանական Ցանձնաժողովը կարգ մը հարցումներ պատրաստեց Բարեգործական ընկերութեանց կարծիքն առնելու համար ծերուն աղքատներու պարենաւորման մասին։

Մ. ՖԷԼԻՔՍ ՖՈՐ մասնաւոր ունկնդրութիւն ընդունեց Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպան Մ. Քամպոնն, որ իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ անմիջապէս։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԶՕՐԲԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ.—Նիկէր գետի եզերքը Էկլուա քաղաքին մօտ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Հոկտ.ի վերջերն Անգլիացւոց եւ բնիկ ապստամբներուն միջեւ։ Բրիգինկ գնդապետ և տամանպետ Կէյլ սպաննուեցան տասներկու զինուորներու հետ։

ՎՃՌԱԲԵԿ ԱՏԵԱՆԸ Թունուզէ Բարիզ կանչեց Լըբլէն զօրավարն որ Բիքառ գնդապետի դատաստանին ատեն իբրեւ վկայ պիտի լսուի։

ԼԻԲՐԷ ՏԷՅՄՈԼԴԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Իշխանապետութեան զանազան կարեւոր կուսակցութիւնք հետեւեալ որոշումը քուէարկեցին. «Կ'խնդրուի որ Ռայխսդակն որոշէ թէ Կայսրութեան Դաշնակցային Ժողովն, սահմանադրութեան սահմանափակ իրաւասութեան համաձայն, ո եւ է միջամտութիւն պիտի չընէ Լիբբէ-Տէդմոլդի յաջորդութեան ինչպէս նաեւ ուրիշ Դաշնակցային պետութեանց խնդիրներուն կարգադրութեան մէջ։»

ՏՐԵՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Ռաբէլ օրաթերթն հետեւեալ զարմանալի պատմութիւնը կ'ընէ. «Վճռաբեկ Ատենին յառաջ տարած քննութիւնը լուսոյ պէս պայծառ ցոյց կուտայ թէ պատերազմական նախարարութեան պաշտօնաթուղթերն օտար պետութեան մը իմացնողը պարզապէս Հանրի գնդապետն էր։ Բառ առ բառ կ'հրատարակենք այս մասին մեր լսածը.—Հաւաստուած է թէ Հանրի գնդ. տարին 30,000 ֆր. կ'ծախսէր, մինչդեռ ինք հազիւ 7-8,000 ֆր. կ'վաստկէր։ Հետեւաբար հարկ եղաւ այս եկամուտին աղբիւրը փնտռել։ Մինչ նոյն յաւիտենական հարցումն է. «Ստակն ուրկէ՞ց եկաւ.» եւ երբ այս խնդիր լուծուի, մեր ձեռքը ճշմարտութեան վրայ դրած կ'ըլլանք։ Գնդ. Հանրիի ծախսած այս ահագին գումարին վրայ քննութիւն կատարուելով հասկցուեցաւ թէ դրամն իրեն օտար երկիրներէ կուգար։ Հայրենասիրական [illegible] հեղինակին հետ շփման մէջ եղող անձերը քննութեան առնուեցան գտնելու համար թէ ո՞վ էր արդեօք իր միջնորդ, եւ խուզարկութիւնք բնականաբար Էսդէրհազիի անունն յառաջ բերին։ Գործն որոշ է, և ամէն բան յայտնուած։ Ցուցակը, յայտնութեանց և վաւերական թուղթերու անյայտացումը պատերազմական պաշտօնատունէն, Տրէյֆիւսի դատապարտութիւնն, և նոյն իսկ—և մանաւորապէս — Հանրի գնդապետի անձնասպանութիւնը։ Հիմա բոլորովին պարզուած է Տրէյֆիւսի խնդիրը։ Գաղտնի Տեղեկութեանց Դիւանին գլուխը դրուեր է զինուորական աղքատ բախտախնդիր մը [Հանրի], որ իր ստորհճանին թոշակն ունէր միայն իբրեւ միակ եկամուտ։ Այդ մարդ իրեն վստահացուած վաւերաթղթերը դրամի կ'վերածէր։ Հանրի Գնդապետ միջնորդի մը պէտք ունէր որոյ պարտաւորութիւնն ըլլար վտանգաւոր բանակցութեանց պատասխանատուութիւնն բռնանձնել։ Էսդէրհազին իրեն քաշեց։ Հետեւաբար Էսդէրհազին էր որ հեռագրողի դերը կ'կատարէր, եւ որ օտարին կ'հաղորդէր Հանրիի իրեն տուած վաւերագրերը։ Երկու խարդախները շահը բաժին կ'ընէին մէջերնին։ Երբ գործը մէջտեղն ելաւ, երկու շահակիցք խորհեցան զոհ մը գտնել, որոյ վրայ սեւեռեն կասկածները։ Իրենց ընտրութիւնն ինկաւ Տրէյֆիւսի վրայ, և այդ թուականէն սկսեալ Տրէյֆիւս բոլոր իրենց մեքենայութեանց առարկայ եւ նշաւակ էր։ Այս կերպով գնդապետ Հանրի ուզածին չափ կ'ստեղծէր, կ'ստուարացնէր Տրէյֆիւսի թղթածրարը։ Ինքը ներշնչեց նշանաւոր ցուցակն եւ Էսդէրհազի անոր տուն տալովը գրեց մէն մի պատառը թուղթերուն։»

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.—Կառավարութիւնն Ուրբ. օր խորհրդարանին ներկայացուց երկու երկիրներուն պետական պայմանագրին օրինագիծն որ պիտի տեւէ մինչեւ 1899 Յունիս 30։ Կառավարութիւնն յայտարարեց նաեւ թէ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ առեւտրական և մաքսային դաշնադրութեան պայմանաժամն ալ պիտի երկարի մինչեւ այդ թուականը։ Նախարարապետ ֆոն Թուն առաջարկեց որ այս օրինագիծերն երկրորդ օրուան օրակարգն անցնին։ Գերման ազգայնոց կողմէ Մ. Հոֆման և գերման յառաջդիմականներէն Մ. Կրոս յայտարարեցին թէ իրենց բոլոր միջոցներով պիտի հակառակին պետական պայմանագրի կամ առեւտրական դաշնադրութեան երկարաձգման օրինագծերուն, մինչեւ որ կառավարութիւնն ետ չառնէ երկու լեզուներու (գերմաններէն և չեխերէն) գործածութեան հրովարտակները։ Բայց մեծամասնութիւնն ընդունեց կառավարութեան առաջարկը։ Ընդդիմադիրք սաստիկ աղմուկներ հանեցին։

ԲԱՐԻԶԻ Հաշտութեան յանձնաժողովին սպանիացի պատուիրակները խիստ բողոքագիր մը ստորագրեցին Մաքինլի նախագահի պատգամագրին մէջ Սպանիոյ նկատմամբ գործածուած նախատական լեզուին դէմ։

ՊԵՏԸՐՍԲՈՒՐԿԷ կ'հեռագրուի թէ Նէվա գետն յորդելով, քաղաքին ցած թաղերը ջրասուզ են և բաւական թուով նաւեր ծովեզերքն ինկած են։ Մարդու կորուստ չկայ, թէեւ նիւթական վնասն խիստ շատ է։ Ջուրերն սկսած են քաշուիլ։

ՍԸՐ Է. ՄՈՆՍԸՆԻ ՃԱՌԸ

Աւստրիկ բառական թարգմանութիւնը Բարիզի անգլ. դեսպանին անգլ. Առեւտրական Սենեկին մէջ արտասանած ճառին ա՛յն մասին որ այնչափ խիստ երեւցաւ Ֆրանսայի, որուն համար նոյն իսկ Սդանտարդ պարտաւորեցաւ ըսել թէ «ոչ-դիւանագիտական համարձակութեամբ» խօսուած է, եւ ֆրանսական կառավարութիւնը պարտ համարեցաւ լուսաբանութիւն խնդրել Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանէն.—

«Զափէն աւելի լաւատես ըլլալու չենք Զարին խաղաղասէր առաջարկութեան ելքին նկատմամբ։ Անգլիա որ՝ մեր կարծիքով՝ Ցամաքային Եւրոպայի վրայ ճնշող շատ մը հոգերէ զերծ է, թող չտալով հանդերձ որ ո՛ և է ոտնձգութիւն ըլլայ իր իրաւունքներուն, յարձակողական դիտումներ չունի անոնց դէմ որք արդարութեամբ և պարկեշտութեամբ կ'վարուին իրեն հետ։ Չկայ երկիր մը որուն նշանաբանն ըլլայ «պաշտպանութիւն, ո՛չ գրգռում» ծանօթ խօսքը՝ նոյնքան ճշմարտութեամբ որքան է Անգլիոյ նկատմամբ, և ո՛չ մէկ երկիր Անգլիոյ չափ զերծ է նախանձելէ իր դրացիներուն բարգաւաճման։ Մեք կարող ենք «քանչանալ» Ֆրանսայի գաղթային ծաւալման, և ատոր շնորհիւ ինչպէս Ֆրանսայի, այնպէս ալ բոլոր աշխարհի առջև շահու նոր դուռներ բացուելուն։ Մեք կ'խնդրենք Ֆրանսայէն որ դադրի կասկածով նայելէ մեր ըրածներուն. հաւատայ թէ ընդհանրապէս թշնամական ոգի չեն սնուցաներ Անգլիոյ մէջ Ֆրանսայի դէմ, ինչպէս ես ալ ջերմեռանդօրէն կ'հաւատամ թէ ֆրանսական ազգին ստուար մեծամասնութիւնը թշնամական ոգի չի սնուցաներ Անգլիոյ դէմ։ Կ'խնդրենք նաև որ Ֆրանսա ամէն խնդրի մէջ արդար կարգադրութեան պարկեշտ փափաքով մը բանակցի մեզ հետ, եւ ոչ թէ դիւանագիտական յաղթանակ մը տանելու թաքուն դիտումով, կամ միակողմանի սակարկութիւն մ'ընելու նպատակաւ։ Գիտնալով որ երկու երկիրներն ալ ո՛ր աստիճան պիտի օգտուէին եթէ փոխադարձաբար այսպիսի զգացումներով վարուէին, կ'յուսամ որ այնքան թերի կերպով յայտնած գաղափարներս ընդունելի կ'ըլլան ամէն անոնց որք պաշտօնապէս կամ ոչ-պաշտօնապէս կը կառավարեն ազգային քաղաքականութիւնը։ Անձկանօք պիտի խնդրէինք իրենցմէ որ չքաջալերեն, որ դադրին քաջալերելէ գնդասեղի հարուածներու այն քաղաքականութիւնն որ կարճատեւ կեանք ունեցող նախարարութեան մը վաղանցիկ փառք մը միայն կրնայ բերել, բայց Մանչի անդին կողմը [Անգլիոյ մէջ] անշուշտ այնպիսի գրգռում մը պիտի յառաջ բերէ զոր վեհոգի ազգ մը ի վերջոյ անհանդուրժելի պիտի գտնէ։ Պիտի խնդրէի իրենցմէ որ ետ կենան անգլիական ձեռներեցութեան առջեւ փոքրիկ մեքենայութիւններով արգելքներ յարուցանելէ, ինչպէս ցաւով կ'տեսնեմ որ կ'առաջարկուի՝ մեր կրթական հաստատութեան դէմ մրցակից հաստատութիւններ հիմնելու Սուտանի նորստաց գաւառներուն մէջ։ Այսպիսի անխորհուրդ գրգռում մը, որուն կը յուսամ թէ պաշտօնական պաշտպանութիւն պիտի չընծայուի, կրնայ ա՛յն հետեւանքն ունենալ որ Անգլիոյ ներողամիտ քաղաքականութիւնը մղուի այնպիսի ընթացքի մը որուն թէեւ Անգլիոյ մէջ ոչ նուազ կարեւոր կուսակցութիւն մը փափաքող է, բայց հաճելի պիտի չըլլայ Ֆրանսայի։»

Ինչպէս կ'երեւի, Սըր Է. Մոնսըն, Կորտոն Քոլէճին դէմ ֆրանսական Քոլէժներ հիմնելու առաջարկէն յուզուած, ա՛յնպիսի լեզու մը գործածեց որ պարզապէս սպառնալից էր։ Ըսել ուզեց որ Անգլիա շատ բաներ կրնայ ընել Ֆրանսայի, բայց չըներ, որովհետեւ ներողամիտ ոգի կ'տածէ, պըզտիկ մեքենայութիւններու կարեւորութիւն չի տար, են։ Այս ճառ բնականապէս մեծ աղմուկ յարոյց Ֆրանսայի մէջ։ Եւ թէպէտ յետոյ դեսպանը պարտաւորեցաւ հրապարակային բացատրութիւն տալ թէ ինք թշնամական ոգիով խօսած չէր, են., բայց քարը տեղն հասած էր արդէն։

Գ. Տ. ԹԻՐՔԵԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

Ցանձնառու կալուածական գործոց

Ղալաթիա, Պօրսային եօլ, Բիւրէքճիլէր փողոց, Շէքէրճի խան թիւ 6,

Գնում և վաճառում անշարժ կալուածոց.—կալուածական փոխանցման, թէմէսսիւի Ինթիգալի, կալուածական տրոց վճարման, կալուածոց հոգաբարձութեան և վարձուց գանձման գործողութիւնք կ'ստանձնուին.—Փոխառութիւն և փոխատուութիւն կալուածական աւանդով և փոխանորդութիւն կալուածական և ժառանգական դատերու։ Շահաւոր պայմաններով ամէն հարտարապետական շինութիւնք, նորոգութիւնք և այլ գործողութիւնք կ'ըստանձնուին։ 20—11

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Զինուորական Քննիչ Ցանձնաժողովոյ Բ. նախագահ անուանեցաւ կայս. Թիկնապահ Էտհէմ փաշա։

Ուշագի Առեւտրական Ատենին նախագահ անուանեցաւ կայս. իրաւաբանական վարժարանին շրջանաւարտ Ահմէտ Քեամիլ էֆ.։

—Ա. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. պատուակալ թիկնապահ եւ Կէլիպոլուի օսմ. Րէտիֆ զօրաց հրամանատար Մէհմէտ Րէշիտ փաշայի, եւ Դ. կարգի Մէճիտիէ՝ աւստրիական հպատակ և երաժշտագէտ Մ. Ռուտոլֆ Կալիզի։

ՄԻՐԱՃ ԿԷՃԷՍԻի տօնին առթիւ, Նախարարք, Միւշիրք, Ուլէմայք եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարք, երէկ կայս. Պալատ երթալով, իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին յատուկ կայս. Գահոյից։

ՌՈՒՍԻՈՅ Զարին հօրեղբօրորդի՝ Նիքօլա Նիքօլայէվիչ Մեծ-Դուքսը Դեկտ. 5/17ին (յառաջիկայ ՇԲ. օրը) մայրաքաղաքս պիտի հասնի և ուղղակի կայս. Պալատ երթալով, Զարին փոխադարձ ողջոյնները պիտի մատուցանէ Վեհ. Սուլթանին։ Ռուսական դեսպանատան կողմէ ՇԲ. օրը Բ. Դրան պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ Մեծ-դքսին այցելութիւնը։

ՖԱԼԱԹԱՐԻԱՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ.—Ռուսական դեսպան Մ. Զինովեվ, խորհրդական Մ. Չէրպաչէվի հետ, Ուրբ. օրը Ֆէնէր երթալով, այցելութիւն տուաւ Ցունաց պատրիարքին և ծանոյց թէ Ֆալաթարիայի յիշատակարանին բացման հանդէսը պիտի կատարուի Դեկտ. 6/18ին, Նիքօլա Բ. Զարին ծննդեան տարեդարձին օրը։

ԵԷՄԷՆԻ նահանգին մէջ, Օսմ. զօրքերը նոր յաղթութիւն մը տարին Մէճտէնի, Հատէպի և Ըրրի գաւառներու ապստամբաց վրայ որք վնաս կը հասցնէին հաւատարիմ ժողովրդեան։ Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, հիմա կատարեալ անդորրութիւն կ'տիրէ այն կողմերը։

—Կայս. Ե. զօրաբանակը նորէն բժիշկի, դեղագործի եւ հիւանդապահի պէտք ունենալով, Սպարապետութեան կողմէ հրաման տրուեցաւ Ե. Զօրաբանակի հրամատարութեան, որպէսզի աւելորդ բժիշկներն ու դեղագործներն անյապաղ Եէմէն ղրկէ։

—Կայս. Է. զօրաբանակին Միւշիր Ապտուլլահ փաշա, որ Հաճճէ և Հաճուր գացած էր, Եէմէն վերադարձեր է։

ՍԵՒ-ԼԵՐԱՆ սահմանագլխին վրայ յառաջագոյն շինուած աշտարակները նորոգութեան պէտք ունին։ կայս. Իրատէ մը հրամայեց նորոգութեանց ձեռնարկել անյապաղ, եւ ծախքը Ներկայ տարւոյ ելմտացոյցէն հոգալ։

ԿՐԵՏԷԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ.—Օսմ. մաքսատուններէն ոմանք սկսած էին մաքսատուրք պահանջել Կրետէի արտադրութիւններէն, բայց ըստ որում Կրետէ կղզին Օսմ. պետութեան ամբողջացուցիչ մասերէն մին է եւ տէրութիւնք անոր վրայ Օսմ. Տէրութեան ունեցած վեհապետական իրաւունքներն ապահոված են, քաղաքականապէս պատշաճ չէր Կրետէի արտադրութիւնները մաքսատուրքի ենթարկել։ Արտաքին գործոց Նախարարութեան խնդրանօք, Նախարարաց Խորհուրդն այս խնդիրն ի նկատ առնելով, որոշեց անփոփոխ պահել այն մաքսային տնօրէնութիւնն որ ասկէ առաջ ի գործ կ'դրուէր Կրետէի արտադրութեանց մասին։ Այս որոշում Եպարքոսական Թէզքէրէով հաղորդուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատան։

(Իգտամ)

ԵԷՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ մէջ տիրող սովն անհետացած ըլլալով, ասկէ առաջ ղրկուած դրամական նպաստէն աւելցած 1,000,000 ղշ.ն Հաճուրի մէջ զինուորական հիւանդանոցի մը շինութեան պիտի յատկանայ կայս. հրամանաւ։

ՌԻԺԻՆ.—Կայս. հրամանաւ, Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին անդամ Զիյա փաշայի նախագահութեամբ Ցանձնաժողով մը կազմուեցաւ Ռիժինի վիճակը բարւոքելու և երկրագործ ժողովրդեան գանգատները բառնալու միջոցներն ուսումնասիրելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ֆէրտինանտ իշխանն, անցեալ Դշ. իրիկուն պաշտօնական կոչունք մը տուաւ ի պատիւ Օսմ. Քոմիսէր Նէճիպ Մէլհամէ էֆ.ի։ Ներկայ էին նաեւ վարչապետ Մ. Սթոյլով, պատերազմական նախարար գնդ. Իվանով եւ սպայակոյտի պետ գնդ. Բէչքով։ Իշխանը բաժակ առաջարկեց Վեհ. Սուլթանին կենաց և Թուրքիոյ փառաց ու բարգաւաճման համար։

ՇԱՔԱՐԻ ՃՁԱՐԱՆ.—Սոֆիայի մէջ ՇԲ. օրը տեղի ունեցաւ շաքարի առաջին գործարանին հանդիսաւոր բացումը։ Ֆէրտինանտ իշխան ու նախարարք ներկայ գտնուեցան հանդէսին։ Շատ չանցած, Պուլկարիա այլ ևս շաքարի կողմէ հարկատու չպիտի ըլլայ եւրոպական գործարաններու, մանաւանդ որ պուլկարական հողը պատուական ճակընդեղ կ'արտադրէ։

ԴԵՀՐԱՆԷ ՁԻՈՎ Ի ՊՈԼԻՍ.—Դեհրանի գերման դեսպանատան զինուորական կցորդ Մ. Հարտ Վոն Պոս Դեհրանէ ձիով մայրաքաղաքս եկաւ և ասկից ալ ձիով Պերլին պիտի երթայ։ Այս յանդուգն Գերմանն հետեւած է Դաւրէժ— Պայազիտ— Էրզրում— Երզնկա— Սըվազ— Էնկիւրիի գծին։ Իր ձին արաբական ձի մ'է, որ օրը 8-10 ժամ ճամբայ կ'կարէ։ Պարսիկ սպասաւոր մը միայն կ'ընկերանար իրեն։ Ճամբան շատ հանգարտութեամբ եկեր է, և միայն մէկ տեղ չարագործներու կողմէ յարձակում կրեր է, սակայն իր սպասաւորին հետ յաջողեր է վանել յարձակումն, և օձիքն ազատեր է։ Մ. Հարտ գովեստով կ'խօսի ճամբան ժողովրդին կողմէ գտած սիրալիր ընդունելութեան վրայ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպան Պառոն Քալիչէ, Ուրբ. օրը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալուն առթիւ, յանուն աւստրիական գաղթականութեան, շնորհակալութիւն յայտնեց կայս. կառավարութեան կողմէ շնորհուած գետնին համար, որոյ վրայ պիտի կառուցուի աւստրիական հիւանդանոց մը, ի յիշատակ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսեր Ցոբելեանին։

ԱՃԻՃԻԷ ԵՒ ԻՃԼԱԼԻԷ մարտանաւերը Շբ. օրը Իզմիրէ մեկնեցան ի Դարդանէլ։

ՊԻԹԼԻՍԻ կուսակալ Մէճիտ պէյ, քննական պտոյտի մը ձեռնարկելով, Սղերդ գացեր է։

—Պիթլիսի մէջ վերջին օրերս այնքան շատ ձիւն եւ անձրեւ տեղացեր է, որ հողէ տանիքներն սկսեր են վազել և տուները գրեթէ անբնակելի դարձեր են, մանաւանդ կառավարական պաշտօնատունը։ Թաղապետութիւնն անբնակելի դարձած տուներուն բնակիչներն ապահով բնակարաններու մէջ պատսպարեր է։

ԳԵՐՄԱՆ դեսպան Պառոն Մառշալի յանձնարարութեամբ, Գերման կառավարութիւնն որոշեց Առեւտրական Սենեակ մը հաստատել կ. Պոլսոյ մէջ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՎՆԱՍԸ.—Գովաչոֆ եղբարց տունը վերջերս Ռուսճուգի մէջ սնանկացած էր $3^{1}/_{2}$ միլիոն ֆր. բացով. ասկից զատ $1^{1}/_{2}$ միլիոն ֆր. պարտք ունի եղեր Օսմ. Պանքային։

ԴԱՄԱՍԿՈՅԻ երկաթուղւոյ գծին եւ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գծին միացման պատճառաւ, թէև Այտընի երկաթուղւոյ հասոյթը տակաւ կ'պակսի, սակայն, ընդհակառակն, իր բաժնեթուղթերուն գինն այս օրերս սկսած է բարձրանալ։ Այս իրողութիւն կ'հաստատէ այն զրոյցը թէ Լոնտոնի մէջ գումարուած բաժնետիրաց ընդհ. ժողովն Այտընի գիծը վաճառելու դիտաւորութիւն յայտներ է։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Երուսաղէմի Ցունաց պատրիարքական փոխանորդ Արքիմանտրիտ Արսոդոլարոս, Շբ. օրը դատական պաշտօնատունն երթալով, տեսակցեցաւ Ապտ-իւր-Րահման փաշայի հետ, Երուսաղէմի պատրիարքութեան վերաբերեալ ինչ ինչ գործոց կարգադրման համար։

—Պուլկարաց Էկզարքն եւս Շբ. օրը տեսակցութիւն մ'ունեցաւ դատական եւ կրօնական գործոց նախարարին հետ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Մր. Սթրաուս, ՇԲ. օրը Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց Նախարարին հետ։ Ցետոյ այցելեց Մեծ-Շուկան։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ սահմանագլխի օսմ. ամրութեանց վերատեսուչ Սէյֆուլլահ փաշա, իր հետեւորդաց հետ, Բրէվէզայէ Եաննիա ժամանեց։

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ.— Պիթլիսի պաշտօնական լրագիրը կ'ծանուցանէ թէ Պիթլիսի կուսակալութեան հրամանաւ, Մշոյ կառավարիչ Րէֆիգ փաշա անձամբ Խըլեան և Խվզօդ գիւղերն երթալով, իրարու թշնամի երկու քուրդ ցեղապետներն յաջողեր է հաշտեցնել։ Ասոնք երկու տարիէ ի վեր գժտած ըլլալով, իրարու մարդոց մեծ չարիքներ կ'հասցնէին և հասարակաց անդորրութիւնը կ'վրդովէին։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշայի հիւանդութիւնն, որ պահ մը սաստկացած էր, նորէն սկսաւ բարւոքիլ։ կայս. սենեկապետ Ֆայիզ պէյ և կայս. անձնական բժիշկ Իսմէթ փաշա այցելութիւն տալով բարձրաստիճան հիւանդին, անոր որպիսութիւնն հարցուցին ի դիմաց Վեհ. Սուլթանին։

ԱԼԻՒՐ.— Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին որոշմամբ, Մաքսային իշխանութիւնք այսուհետեւ բնաւ պիտի չարտօնեն մուտքն այն բնիկ եւ օտար ալիւրներու, որոց անզօրութիւնն հաստատուի բժշկական քննութեամբ։

ՄՈՒՍՈՒԼի նահանգին պարտէզներուն մէջ վնասակար ճճի մը երեւան ելած է, որ մեծ վնաս կ'հասցնէ բերքերուն։ Հալէպի տիպար ագարակին տնօրէն Շէվգէ պէյ, երկրագործական նախարարութեան հրամանաւ, Մուսուլ գնաց արուեստական միջոցներ տնօրինելու այդ ճճիներուն դէմ։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներուն թիւն է 600, որոց 540ն հետեւակ զօրաց և 60ն հեծելազօրաց մէջ պիտի ծառայեն իբրեւ յիւզպաշի։

ՆՈՐ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ պիտի բաշխուին ի մօտոյ հետեւակ զօրաց։

ՌՕՏՈՍԴՕՅԻ կառավարական պաշտօնատուն այրած պահուն, կալուածական արձանագրութիւնք եւս փճացած ըլլալով, ձեռնարկուած է նոր կալուածահամար կատարել։ Բայց ըստ որում այս գործողութիւն ժամանակի կարօտ է, և երկրագործք, առանց այս գործողութեան կատարման, չեն կրնար իրենց կալուածները գրաւ դնել և երկրագործական Պանքայէն դրամ փոխ առնել, Պետական Խորհուրդն որոշեց որ Պանքան, հին արձանագրութեանց համաձայն, շարունակէ դրամ փոխ տալ երկու երաշխաւոր առնելով։

ՍՊԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ, կայս. հրամանաւ, հրահանգ ղրկեց օսմ. բոլոր զօրաբանակներու հրամատարաց, որպէս զի օսմ. զօրաց կերակուրներն ու ըմպելիքները նախ բժշկական քննութեան ենթարկեն և անոնց առողջապահական հանգամանքն հաստատելէ յետոյ միայն բաշխեն օսմ. զօրաց։

ԾԱՂԿԱԽՏ սկսած է ճարակիլ Իզմիրի Հրէից թաղին մէջ, ուր մէկ շաբթուան մէջ 15 դէպք և 1 մահ պատահած են։

ԿԱՅՍ. ՀՐԱՄԱՆԱՒ, Տքդ. Գամպուրօղլու, ուրիշ երեք բժիշկներու հետ, վիրաբուժական գործողութիւն մը կատարեց հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան վիճակագրական դիւանին տնօրէն Սինապեան Մկրտիչ էֆ.ի վրայ։

ԱԹԷՆՔԻ մէջ գլխարկով թատրոն մ՚երթա՛ք, որովհետեւ ոստիկանութիւնն որոշեր է ձերբակալել և դատարանի յանձնել այն կիներն ու օրիորդներն, որք կ'յամառին գլխարկով թատրոն երթալ, թէեւ բացարձակապէս արգիլուած է գլխարկով թատրոն երթալը։

ՊՈԼՍՈՅ ջրամբարներն ու ջրուղիները փութով պիտի նորոգուին կայս. հրամանաւ, որպէս զի Պոլսոյ ժողովուրդը ջրոյ պակասութենէ չնեղուի։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Պետական Խորհրդոյ ելմտական ճիւղն այս պահուս կ'քննէ կարեւոր ծրագիր մը, որ կ'առաջարկէ [illegible] տուրքը թեթեւցնել և ձեւակերպութիւնները դիւրացնել, որպէս զի [illegible] կալուածոց տէրերը կարենան օգտուիլ օրինաց այս տրամադրութենէն և իրենց կալուածները [illegible] ընել, որով դիւրաւ պիտի կարենան իրենց կալուածները գրաւ տալով փոխառութիւններ կնքել։

ՄԱՅԵՐՐԻ Ղալաթիոյ և Սթամպոլի վաճառատուները կ'գտնուին ձմրան համար անթափանց վերարկուներ յոյժ բարեձեւ. վերջին գին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՇԲ. երեկոյ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն առաջնորդութեամբ Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց ոմանց և քահանայից դասուն, հանդիսաւոր թափորով գնաց Եէնի-գաբուի եկեղեցին, իր հետն ունենալով Տ. Վահրիճ եւ Տ. Եղիա վրդ.ները։ Ն. Սրբազնութիւն եկեղեցիին դռնէն դիմաւորուեցաւ զգեստաւորեալ դպիրներէ և քահանաներէ, ապա եկեղեցի իջնելով ինքն անձամբ կատարեց «Նկեայէ»ի արարողութիւնը։ Ն. Սրբազնութիւն գիշերեց Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետի բնակարանը։ Երէկ առաւօտ հանդիսաւոր Ս. պատարագ մատուցանելով, հոգեշունչ ու պերճաբան քարոզ մը խօսեցաւ. եկեղեցիին աւարտումէն վերջ Ն. Սրբազնութիւն դարձեալ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետին բնակարանն ի պատիւ իրեն տրուած սեղանին նախագահելէ վերջ, վերադարձաւ իր բնակարանն ի Բերա։

—Շաբաթ օրն և երէկ, Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոսի անուան տօնախմբութեան առթիւ, պաշտօնական եւ անպաշտօն շատ մը անձինք շնորհաւորութեան գացին ի Շիշլի անոր բնակարանը։ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն՝ իր քեռայրը՝ Տ. Ներսեսեան Մինհրան էֆ. եւ Գնէլ Վրդ., նաեւ Մեսրոպ Արքեպս., Գրիգորիս Արքեպս. Ցովհաննէսեան, Հմայեակ եպս., Գէորգ եպս., Վսեմ. Նուրեան էֆ., Մամիկոնեան էֆ., Սեննեքերիմ էֆ. Մանուկեան, Կիւլլապեան Միքայէլ էֆ., Թորոսեան Ցովհաննէս էֆ., Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, լրագրաց արտօնատէրք, Վիեննայի Մխիթարեանց վանահայրն և Միաբանութեան վարդապետներէն ոմանք, Ֆէրի գիւղի Թաղ. Խորհուրդը, Ցարութիւն էֆ. Մէրեէմճեան, Սիմոն էֆ. Քայսէրլեան, դատաւոր Մոստիչեան Ցարութիւն էֆ. եւ այլ հայազգի եւ օտարազգի երեւելիք։

—Նիկոմիդիայէն մեզ կ'գրեն Նոյ. 26ին.— «Մերտէկէօզի համար քահանայացուի մը պէտքն զգալի ըլլալով ժողովուրդն երկու կուսակցութեան բաժնուած էր, իւրաքանչիւրն իր կողմի քահանայացուն ընտրել տալ աշխատելով։ Խնդիրն ի վերջոյ տեղւոյս առաջնորդարանի տեղեկագրուած եւ պատգամաւորութիւն մը եւս հասած ըլլալով, Առաջն. Ս. Հայրը քահանայացուի մը նորոգ ընտրութեան եղանակն որոշեց, եւ առ այդ նախագահ որոշեց Պարտիզակէն Արժ. Տ. Մկրտիչ հայրն որ այս առթիւ երէկ առտու ճամբայ ելաւ դէպի Մերտէկէօզ։

«—Տարւոյս օդերու նպաստաւոր եղանակէն խիստ օգտուած են գաւառիս երկրագործք։ Ամէն կողմ խիստ շատ ցանուած է ցորեն. եւ եթէ մինչ

յառաջիկայ հունձքի ատեն նպաստաւոր վախճան ունենայ, նմանը դուն ուրեք տեսնուած առատութիւն մը կ'սպասուի։»

—Ուրֆայէ մեզ կ'գրեն Նոյ. 16ին. «Անցեալ շաբթուն հօր... հիւանդութեամբ մեռաւ անոք աղջիկ մը գերմանական Որբանոցի Պաշտպաններէն։ Կարծենք այս երկրորդ մահն է որ կ'պատահի նոյն հաստատութեանց մէջ։ Անցեալ տարի ալ մեռած էր ծիւրախտէ բռնուած մանչ մը։ Առաջ. Տեղապահը նախագահեց այն խեղճ աղջկան թաղման կարգին, յորմէ յետոյ ընդունեց Գերմանական հաստատութեանց վարիչ Մ. Էքարթի մխիթարական այցելութիւնն, որ որբախնամ Տնօրէններու հետ ներկայ էր յուղարկաւորութեան տխրաբոյր հանդիսին։

«—Վերջերս Ազգ. Որբանոց ընդունուած է Թոշակաւոր որբ մը՝ երբեմն գիւրակեաց տան զաւակ, որոյ պաշտպանները թոշակ մը վճարելու չափ կարողութիւն ունենալով, չեն ուզեր բեռ ըլլալ Ազգին վրայ։

«—Անցեալ շաբթուն Տեղապահ Հայրն այցելեց խնուլիի չինութեանց վայրն ու քաջալերեց հայ բանուորները։ Կառավարիչ Մուհարրէմ պէյ գոհունակութիւն յայտնեց Տեղապահ Հօր՝ թէ՛ այդ քաջալերանքին և թէ խոհական պաշտօնավարութեանն համար։ Նոյնպէս գնահատական խօսքեր ըրաւ հայ ժողովրդեան պարկեշտութեանն ու աշխատասիրութեանը մասին։ Մուհարրէմ պէյ խղճի մտօք պաշտօն կը վարէ։»

—Տփղիսէ կ'գրեն Նոյ. 13ին.— «Քաղաքիս Արաս-Աբաթեան հրապարակում գիշերապահ ոստիկանը նոյեմբերի 11-ին, գիշերը, նկատում է որ մի ինչ-որ բեռ մի քանի մարդիկ տանում են միմեանց օգնելով. հետաքրքրուելով մօտենում է և հարցնում թէ ո՞վ են և ի՞նչ են տանում։ Այդ բոպէին այդ մարդիկը վայր են ձգում բեռը, որ մի քսակ է լինում նոր սպանուած մարդու դիակը պարունակող, և փախչում են։

«Ոստիկանական քննութիւնից յայտնւում է, որ մարդասպանը կեկչի Կոստան անուն վրացի մի անձ է. իւր բնակարանը գտնւում է Արաս-Աբաթեան հրապարակի մօտ խուլ փողոցում Զուբալովի տանը։ Կոստանն հրաւիրում է ոսկերիչ հայ Սաքուլ Մարտիրոսեանին ասելով, թէ ոսկի և թանկագին իրեր ունի ծախելու։ Վերջինս նոյեմ. 11-ին երեկոյեան ժամը 9-ին գալիս է Կոստայի բնակարանը՝ գնելու թանկագին իրերը։ Կոստան դրան հրաւիրում է նկուղն իջնել, որտեղ գտնւում են իբրեւ թէ թանկագին իրերը։ Սաքուլ Մարտիրոսեանն իջնում է նկուղն և այդտեղ պատրաստի կանգնած մարդիկ Կոստայի առաջնորդութեամբ դաշոյնով խփում և վայր են ձգում Սաքուլին և սպանում։ Սպանուածի գրպանից, ինչպէս պատմում են, հանում են փողը մի քանի հարիւր րուբլի, թալանում են ծոցի ոսկէ ժամացոյցն և մատը կտրելով հանում են թանկագին մատանին և մարմինն արիւնոտ ձգում են մի քսակի մէջ եւ դուրս տանում երեւի մի որ և է ապահով համարուած տեղ ձգելու։

«Գործը քննիչի ձեռքումն է։ Սպանուած Սաքուլ Մարտիրոսեանը մի քանի օր առաջ թաղել է իւր հօրն և նշանուած լինելով, շուտով պիտի ամուսնանար։

—Տփղիսէ կ'գրեն Նոյ. 10ին.— «Այս օրերս Օդեսայում Բուլթայեի բնակիչ մի հայ երիտասարդ՝ Խաչատուր Շահինեան՝ մի սպանութիւն է կատարել վրէժխնդրութիւնից։ Շահինեան իր ընկերոջ տանը ծանօթացել էր մի աղջկայ հետ, որը շատ էր դիւր եկել նրան, այնպէս որ վճռել էր ամուսնանալ։ Աղջիկը նրա առաջարկութեանն համաձայնութիւն էր տուել։ Բայց որովհետեւ Շահինեանը չքաւոր էր, ուստի չէր կարողանում շուտով ամուսնանալ։ Մինչ այդ՝ աղջիկը ծանօթանում է իր փեսացուի ընկերոջ հետ, որը վրացի էր՝ Ճիճինաձէ անունով։ Աղջիկը շատ է հաւանում Ճիճինաձէին և վերջինս էլ խօսք է տալիս, որ նրա հետ կ'ամուսնանայ, այնպէս որ մինչև անգամ որոշում է պսակադրութեան օրը։ Շահինեանը թէ ընկերոջը և թէ հարսնացուին խնդրում յորդորում էր թողնել իրենց մտադրութիւնն, ապացուցանելով նրանց, որ նրանք ազնիւ չեն վարւում. բայց նրանք ոչինչ չէին ուզում լսել։ Պսակի նախօրը Շահինեանը փողոցում հանդիպում էր իր բաղդաւոր հակառակորդին և խօսակցութիւն է բաց անում հարսնացուի մասին։ Ճիճինաձէն կոպիտ պատասխաններ է տալիս։ Այն ժամանակ, Օդեսայի լրագիրների ասելով, խաբուած ամուսնացուն հանում է դանակն եւ խրում է իր հակառակորդին կողը։ Ճիճինաձէին տանում են հիւանդանոց, ուր եւ մեռնում է նա սարսափելի տանջանքներ կրելով։»

—Մեր բարեկամ Պօղոս էֆ. Էքսէրճեանէ զարմանքով ստացանք նամակ մը։ Ինք թէեւ սեղանաւոր է, բայց դպրապետ չէ, ոչ իսկ պատուակալ դպրապետ, եւ ըլլալու ալ թեկնածու չէ։ Մեր զարմանքը փարատեցաւ, երբ տեսանք յարգոյ պաշտօնակցի մը գրածն, որ Էքսէրճեան էֆ.ն դպրապետութեան բարձրացուցեր է յանգէտս,—պաշտօն մը, որուն զինք ցարդ պատրաստած չէին ո՛չ աժէօներն, ո՛չ հէճլէներն, ո՛չ ...երն, ո՛չ ալ զեղչուած կամ անզեղչ ամսականները։ Հետեւապէս, ... չիք տարակոյս թէ Մայր եկեղեցւոյ դպրաց դասն այնպիսի ընտրութիւն մը չէ ըրած։

Այրի Տիկին Տիրուհի Մըսըրեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Ցովհաննէս Արսլանեան և զաւակունք իրենց խորին շնորհակալիքը կ'յայտնեն ամէն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ՄԸՍԸՐԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին և իրենց ցաւակցութիւնն յայտնեցին այս տրտում առթիւ։

ԱՂԹԱՄԱՐԻ ՄՏԱՒՈՐ ՎԻՃԱԿԸ

ՄԻԱԲԱՆԻ ՄԸ ԳԻՐԸ (*)

Թէպէտ ձեր մեծապատուութեան բոլորովին անծանօթ եմ անձամբս, սակայն և այնպէս օգտաշատ ամենօրեայ Հայաթերթ քաղցր ժպտող Բիւզանդիոյն լրագրին, ասկից 1-2 տարի յառաջ, շնորհիւ Ս. Աթոռոյս Կաթող. Տեղ. Գեր. Տ. Արսէն Ծ. վարդապետին որն որ նուաստիս պատիւ տուած է, շարունակ իր կարդացած լրագիրը ինձ կ'նուիրէ աննախանձ կերպիւ։

Զը մոռնամ ըսել թէ ինչ գողտրիկ շարադրութիւն ունի, զիս զմայլեցուցած է և ասկէ ի զատ կարծես, մոգական ելեկտրութեամբ մարդն էակը կը դիւթէ և կը հրապուրէ դէպի զինքն. ճշմարիտ խօսելով գրիչս կը տկարանայ իր խօսքերը տողելու մէջը, երբ մի լրագիր 2 անգամ ամենայն մտադրութեամբ և ուշի ուշով կարդամ լրագրի նոր բառերու շարքն ուղեղս բաւական ծանր ճնշման տակ կ'խոյթ է. էն անյագ կարդամ կարդամ իբաւեցունէ չեմ կրնար յագուրդ տալ անհուն բաղձանքիս։ Արդարեւ Մեծ. Տ. Խմբագիր, Բիւզանդ էֆէնտի, նուաստիս խիղճը այն ատեն կը պսակուի, երբ հաճիք հիւլէի մը չափ կարեւորութիւն տալ ինձ պէս անծանօթ տարրի մը. եթէ կ'ընդունիք տամակով մը ազդարարէիք նուաստիս թէ արդեօք թղթակից կ'ընդունէիք զիս ձեր օգտաշատ և միանգամայն տպեղերաստիւ Բիւզանդիոյն լրագրին թէ ո՛չ. ս'ի երնեկ թէ նախախնամութիւն լսէր հեղձամղձուկ ձայնս, իր անտեսանելի մատունքով չոյէր ձեր մեծապատուութեան ազնիւ հոգւոյն մեծ եռանդին և բարի զգացմանց թրթռուն թելերը, որոյ օժանդակութեամբ ընդունելու արժագանք հնչէիք ականջիս թմբուկին. արդարեւ առանց կեղծութեան կըսեմ երբեմն իմ միաբանակից ընկերացս, թէ սա Բիւզանդիոյն օրաթերթը, սա աշխարհի վրայ, քան զամենայն ինչ նուիրական կը համարիմ. քանզի շատ անթիւ օգուտներն, արդիւնքներ կը գտնուին իրեն սեւ սիվտակ ծոցին մէջը։

Վերջապէս ես ևս նուաղկոտ ձայնովս կը բացագանչեմ, բաց Աստուածմէն և կրօնէն չը կայ բարի ինչ քան զԲիւզանդիոյն լրագիրը։

Մնամ անծանօթ
ՂԵՒՈՆԴ Ա. ՍԱՐԿԱՒԱԳ

1898 Հոկտ. 15։
Ի Ս. Աթոռն Աղթամար

Ց. Գ. Ներողամտութեանդ հաշտ ժպիտներ կը հայցեմ. սա գրութիւն լուսնակի աղօտ լուսի օժանդակութեամբ գրած եմ, խիստ աճապարանօք. նաւորդ մը զիս ստիպողական պարագայի մը տակ դրաւ. այս առթիւ շատ և շատ սխալներ կան մէջը նկատողութեան տակ որ անուի լուրջ դիտողութեամբ, ծաղր և ծանակ կը գտնուիմ, ամէն կողմէն. Նոյն

*** Ձեզ կը ղրկեմ սոյն գրութիւնը իբրեւ նմոյշ Աղթամարի մտաւորական զարգացման, իսկ սարկաւագը Ձեզ թղթակից ընդունելու խնդիրն ճաշակի խնդիր է...։

Վան, 20 Հոկտ. Մ...

(*). — Այս նամակն հրատարակեցինք նոյնութեամբ, անփոփոխ, կէտ առ կէտ, իբրեւ ... գաւառային զուարճալիք։ Ազգային ներքին շրջանակի մէջ սիրտ մաշեցնող բաներ այնքան կ'պատահին որ երբեմն խնդալու բաներ տալն ալ իր առողջապահական օգուտը կրնայ ունենալ։ [Ծ. ԽՄԲ.]

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՏՔԹ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
Ցանձն կ'առնու ակռայի վիրաբուժական և արհեստական ամէն տեսակ գործողութիւնք, ըստ առողջապահական նոր դրութեան։ Թմրեցուցիչ դեղերով առանց ցաւի ատամնահանութիւն. աղքատաց համար ձրի։ Բաց ի կիրակէէ ԱՄԷՆ ՕՐ 11—6 [Ե.] կ'ընդունի իրեն դիմողները։ Բերա, Մեծ Փողոց, Կամբոն-Սերայի դիմաց, Թիւ 200։ 70—57

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌ
ԳՐԻԳՈՐ ՕՀՆԻԿԵԱՆ
Բերա, Անգլ. դեսպ. դիմաց
28, Պոյուք-Բարմաք-Գաբու, 28
Ամէն տեսակ նպարեղէն ընտիր և մաքուր ... , որոշեալ չափաւոր գիներով.— Վաճառատունս ... ընդունուած է ուղղամտութիւնն, որով ... կրնայ մրցիլ օտարազգի նպարավաճառներու հետ. ուստի իրեն դիմող ամէն յաճախորդ կրնայ կատարելապէս վստահ ըլլալ թէ ամէն կերպով գոհ պիտի մնայ։ 25—17

ԱՅՍ ԱՌՒՈՐ ԹՂԹԱԲԵՐ

ԼՈՐՏ ՔԻՉՆԸՐ անգլ. լրագրաց միջոցաւ շնորհակալութիւն կ'յայտնէ անգլիական ազգին, որ միրայօժար փութաց պատասխանել ի Խարթում կրթական Քոլէճի հաստատութեան համար իր ըրած հրաւէրին։ Լորտը կ'ըսէ թէ ի մօտոյ գործի պիտի ձեռնարկէ։ Այդ Քոլէճ աչքի փոքր եղեր է նաև ի Բեդերսպուրկ։ Վեստմնստր կ'ծանուցանէ թէ որոշուած է ռուսական Քոլէճ մը հաստատել Ատիս Ապէպայի մէջ, ռուսական ազդեցութիւնը ծաւալելու համար ի Հապէշստան։ [Տեսնենք գերմա՞նք ինչ որոշում պիտի տան...]

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Նախկին նախարարապետ Մ. Լէօն Պուրժուա, Ուր. օր Սոֆիա հասաւ. տեսնուեցաւ իշխանին եւ նախարարներուն հետ. երէկ իրիկուն իշխանն հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Մ. Պուրժուայի։ Ներկայ էին Ֆրանսացի գաղթականութեան երեւելիներէն շատեր, երեսփոխանք և մի քանի բարձր պաշտօնատարք։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ և ՌՈՒՍ կառավարութիւնք բանակցութեան պիտի մտնեն Ս. Տեղեաց ատկախ խնդիրներու մասին։ Հարկ է որ բանակցութիւնք Ծնունդէն առաջ վերջանան, որ կարելի ըլլայ առաջքն առնել ցաւալի վէճերու և անկարգութեանց որոց յաճախ առիթ տուած են Երուսաղէմի Օրթոտոքսներու և Կաթոլիկներու համայնքները, մանաւանդ Ծննդեան տօնին առթիւ, կ'ըսէ Բեդերսպուրկէ հեռագիր մը անգլ. թերթերուն։

ԱԹԷՆՔԻ ԳԵՐՄԱՆ Հնախօսական կաճառը Դշ. գիշեր տօներ է նշանաւոր գերման հնագէտ Եոհան Եօաքիմ Վինքելմանի ծննդեան [1717ին ծնած է) տարեդարձը։ Ներկայ էին Հէսի Ֆրետերիք իշխանը, գերման գաղթականութեան գլխաւոր անդամք, դեսպանն, եւ Աթէնքի Ցոյն եւ օտար հնախօսներ։ Կաճառին անօրէն Մ. Տէօրբֆէլտ որ անցած ամառ Եգիպտոս այցելեց, ճառ մը խօսեցաւ Եգիպտական և Ցունական ճարտարապետութեան նմանութեանց ինչ ինչ կէտերուն վրայ։

ԼՈՆՏՈՆԻ Ֆրանսական դեսպան Մ. Քամպոն Դշ. երեկոյ Լոնտոն հասեր է. բայց իր նախորդ Պարոն տը Քուրսէլ դեռ Լոնտոնի մէջ ըլլալով կայարանին մէջ զինք դիմաւորելու համար բազմութիւն հաւաքուած չէր։ Մ. Քամպոն և Մ. Քուրսէլ սիրալիր այցելութիւններ փոխանակեցին։

Մ. ԲՈՒՍՏՈՎՍՔԻԻ կողմէ Աւստրիոյ վաճառականութեան նախարարին եղած հարցապնդումը (Տես այս աւուր քաղաքական բաժնին մէջ) առիթ տըւած է գերման թերթերուն, Երբեակ Զինակցութեան տեւականութեան վրայ թեր ու դէմ կարծիք յայտնելու։ Շատերը կ'ըսեն թէ հակագերման շարժումը կ'ջլատագրեն Սլաւք և Անդրալեռնականք։ Ընդհանուր կարծիքն է որ, եթէ Կոլուխովսքի կոմս պաշտօնի վրայ մնայ և հակագերման շարժումն ալ շարունակէ Աւստրիոյ մէջ, ասիկա նշան պիտի համարուի թէ երկու պետութեանց յարաբերութիւնք զգալի փոփոխութիւններ պիտի կրեն։ Քսան տարիէ ի վեր նոյն յարաբերութիւնք բարեկամական էին։

ՅԱՒՔԻՐ ՄՈԼԼԱՆ բազմաթիւ հետեւորդներով հիմա կ'գտնուի Արնավայ հովտին մէջ Նիքքի Խէլի հիւսիսային կողմը, Վերին Սուադի վրայ։ Շաքտարայի բրիտանական զօրաց վրայ աւելցած Պէնկալայի Նիզակաւորաց 10րդ վաշտն և Հետեւակազօրաց նախապահնորդները պատրաստ են ճամբայ ելնելու, եթէ հարկ ըլլայ։ Տիրի Նաւապին Լաշկարը [գունդը] քիչ քիչ Մոլլային եռեւէն կ'երթայ, բայց կը ջանայ կռուի չբռնուիլ դեռ անոր հետ։ Լուր ելած է թէ Մոլլան անցնելով գետէն կ'գտնուի ի Բոյդայ։— Վերջին լուր.—Շաքտարայէ եկած հեռագիր մը կ'ծանուցանէ թէ Տիրի Նավապին եւ Մոլլային մարդոց մէջ կռիւ մը տեղի ունեցեր է։ Երկուստեք 30—40 հոգի սպաննուած են։

ՉԻՆՈՒ Մայր կայսրուհին Քանկ Եու Վէյ փախստական իշխանը ձեռք ձգել կ'ուզէ, ինչ որ ալ ըլլայ։ Ճափոնի չինական դեսպանին այս մօտ հրահանգներ ղրկած է։—Բեքինի գերման դեսպան փոն Հէյքինկ կ'պահանջէ Ջունկ-Լի-Եամէնէ որ վերջերս ի Շան-Դունկ կեղեքուած քարոզիչները դարձեալ նոյն գաւառը ղրկուին պաշտօնական արարողութեամբ։ Չին պաշտօնականներ անոնց հետ երթան մինչև Շան-Դունկ, եւ պաշտօնանկ ըլլայ պատասխանատու Մանտարինը։ [Չինաստանի մէջ օտար պետութեանց պահանջմունք շատցան յանկարծ։ Արդէն Ֆրանսա վերջնագիր տուած է։] Կ'ըսուի թէ ֆրանսական զօրքերն սկսած են յառաջ քալել Եունննան նահանգին մէջ։ Չինական իշխանութիւնք անհանգիստ են։ Չեն կարծեր որ Ֆրանսայի պահանջած քարոզիչը կարելի ըլլայ առնել Չէ-Ջունի ապըստամբներուն ձեռքէն։

—Լորտ Չարլս Պերէսֆորտ Ճափոնի եւ Ամերիկայի ճամբով Եւրոպա պիտի վերադառնայ։ Երկու երկիրներէն ալ բազմաթիւ հրաւիրագրեր ընդունած է։ Եանկ Չէի գաւառէն Հօնկ-Քօնկ պիտի երթայ եւ անտի Ճափոն։

ՊԵԼՃԻՈՅ Թագաւորը 25 միլիոն Ֆր. առաջարկած է Սպանիոյ, Մեծ Գանարեան կղզիները գնելու համար։

ԹԱՄԱԹԱՎԻ [Մատակասքար] մէջ Եւրոպացիք ես սկսած են վարակուիլ ժանտախտէ։

ՌԱՍ ՄԱՆԿԱՇԱ Ներողութիւն խնդրած է Մենելիքէ։ Այս վերջինն Ատիս Ապէպաէ 7 օր հեռու կ'գտնուի։ Անգլեւեգիպտական գունդեր կէտուբէֆէ անցան, ուր կ'խորհուէր թէ Հապէշստանի բանակը կ'գտնուի։ Այս բանակին միակ յաջողութիւնն եղաւ Մանկաշայի պարտութիւնը։ Մենելիք պատրաստ կ'թուի բարեկամական համաձայնութեան մը կնքման։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՆ երեք ամբողջովին պիտի վճարեն այն 20 միլիոն տոլարի գումարն որ որոշուած է Փիլիպպեանց կղզեխումբին գնման։

ՄԱՆԻԼԱՅԻ բազմաթիւ Սպանիացի զինուորք Սպանիա վերադարձան։ Ճամբան 60 հոգի մեռեր են։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ նախագահ Մ. Քլիվլէնտ Միացեալ Նահանգաց ներկայ երկրակալական քաղաքականութեան վրայ կարեւոր ճառ մը խօսեր է ի Բրինստըն։

—Ուաշինկընէ կ'գրեն թէ 100,000 հոգի պէտք է Բորդօ Ռիքոյէ մինչեւ Մանիլա, նոր ստացուածներու մէջ ղրկելու և ամերիկեան նոր իրաւունքները պաշտպանելու համար։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Արաբական թերթ մը կ'ըսէ թէ գերման կայսրուհին Լիբանան այցելած միջոցին փափաք յայտներ է Պետեվիի տարազ մ'ունենալ իրեն համար։ Կառավարութեան փաշա Պէրութի գերմանացի մը ապսպրած է շուտով կատարել գերման կայսրուհւոյն բաղձանքը։

ԼԵՒՈՆ ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ
ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ-ԵՐԿՐԱՉԱՓ
Որ Հռոմայ Արքունական ... Դիպլոմն և ... Համալսարանէն ... վկայականներ ունի և ... մրցանակներ ստացած է։

Կ'ստանձնէ բացառիկ պայմաններով ամէն տեսակ շէնքերու կառուցման, նորոգման, յարկերու յաւելման և ի մասնաւորի ... վերածման որ և է գործ։ Պատրաստ է թղթակցութեամբ գաւառացոց տալ իր արուեստին վերաբերեալ ամէն տեղեկութիւն և ղրկել իրենց միանգամայն պէտք եղած յատակագծեր։ Դիմել Ղալաթիա, Կէօմրիւք փողոց, Չէչէեան խան Թիւ 19։ 12—8

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 10 Դեկտ. Վճռաբեկ Ատեանի Եղեռնադատ ճիւղն այսօր Բարիզի կառավարիչ Զօր. Զիւրլէնտէնի հաղորդեց Բիքարի դատին յետաձգման վերաբերեալ իր վճիռը։ Զօր. Զիւրլէնտէն պիտի որոշէ որ պատերազմական ատեանն ամսոյս 12ին պիտի գումարուի թէ ոչ։

—Ամերիկացի պատուիրակներն իրենց գործերը վերջացուցած ըլլալով Դեկտ. 4/16ին պիտի մեկնին Բարիզէ։

—Անգլիական և գաղղիական մամուլը դեռ կ'շարունակէ վիճիլ Սըր Էտմընտ Մոնսընի ճառին վրայ (տե՛ս այս աւուր Քաղաքականներուն մէջ)։ Կ'հաստատուի թէ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութիւնը քանի մը բացատրութիւններ պահանջեր է Լորտ Սալզպըրիէ մանաւանդ ի Սուտան հիմնուելիք գաղղիական քոլէժներուն վրայ, զոր խստիւ քննադատած էր Անգլիոյ դեսպանը։

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Դեկտ.— Թրանսվալի հանքերուն Հոկտ.ի արտադրութիւնք 9,700 ունկի պակաս եղած են։

Հանրային կարծիքը կ'պահանջէ որ Բարիզի անգլ. դեսպան Սըր Է. Մոնսոն եւ կանչուի եւ ուրիշ աւելի մեծ պաշտօնի մը կոչուի։

ՀՌՈՄ.— Մայրապետներու դէմ գումարուած դեսպանախորհուրդն իր նիստերն յետաձգեց անորոշ ժամանակաւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Արշալոյս Բէյէօտ

ՓԱՐԻԶ, 11 Դեկտ.—Վճռաբեկ Ատեանի պաշտօնական զեկոյցին ի պատասխան, Զօր. Զիւրլէնտէն պատերազմական Բ. Ատեանին գումարումն յետաձգեց անպայման կերպով։ Գնդ. Բիքարի առժամեայ արձակումը մօտալուտ է։

ՄԱՏՐԻՏ.—Հաշտութեան դաշնագիրն, որ երեկ ստորագրուեցաւ, Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի որ ի նիստ պիտի գումարի 1899 Ցունուար 10ին։

—Խնջոյքի մը մէջ, Մ. Ռոմէրօ Ռոպլէտօ բանախօսելով ջատագովեց ժողովրդական կառավարութեան մը կազմութիւնն և Խորհրդարանին լուծումը պահանջեց։

Հրաժարական Սըր Է. Մոնսընի

ՓԱՐԻԶ.—Զրոյց կայ թէ Սըր Է. Մոնսըն ի մօտոյ պիտի թողու Բարիզի դեսպանութեան պաշտօնն և ուրիշ պաշտօնի մը պիտի կոչուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ստանտարտ Գերմանիոյ հետ համաձայնութեան մը հաւանականութեան վրայ խօսելով կ'հաստատէ թէ, եթէ այս համաձայնութիւն տեղի ունենայ, Զամպէզի հիւսիսային Բորդուկէզեան երկիրները Գերմանիոյ պիտի թողուին։

Մ. Րէնաքի դէմ դատ մը

ՓԱՐԻԶ,— Մ. Րէնաք, Սիէքլի մէջ քանի մը յօդուածներով իբրեւ մասնիչ և խմբերհագիր մեղսակից ամբաստանած էր անձնապահ Հանրին։ Տիկին Հանրի ծանոյց թէ Եղեռնադատ Ատենին առջեւ դատ պիտի բանայ այս ամբաստանութեանց հեղինակին դէմ։ Փաստաբանաց խորհրդոյ նախագահէն խնդրեց ի պաշտօնէ փաստաբան մը նշանակել իրեն, ըստ որում իր նիւթական անհաստատ վիճակը չի ներեր իրեն փաստաբան մը վարձել։ Մ. Րէնաք այսօրուան Սիէքլի մէջ կ'պատասխանէ թէ իր ըսածին վրայ կը պնդէ և Եղեռնադատ Ատենին առջեւ ապացուցանելու համար, աներկիւղ կոչնագրի կ'սպասէ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Կէս պաշտօնապէս կը յայտարարուի թէ գերման կայսրը Պէրութի մէջ չէ յանդիմանած գերման հիւպատոսն, Աւստրիոյ առեւտրական շահերը գերմանականին չափ պաշտպանած ըլլալուն համար։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Այս ամսոյ վերջ Նիւ Եորքէ Մանիլա պիտի ղրկուի Ամերիկեան նոր արշաւախումբը։

ԱԳՐԻՊՊԱՍ ԴՈՒՐԵԱՆ
[Փաստաբան]
Կ. Պոլիս Պահճէ գաբու Բասիմ փաշա Խան Թիւ 16.
Դատական ամէն ճիւղի վերաբերեալ դատեր կ'ստանձնէ գոհացուցիչ պայմաններով, և միանգամայն դատական և առեւտրական և վաճառականական ընկերութեանց ամէն տեսակ գրութիւնք կ'խմբագրէ յարմար գնով։ Այցելութիւնները ժամը 4 էն 6, երեկոյին 10էն մինչեւ 11 կ'գտնուի։ 3—1

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Երկու օրէ ի վեր Ռէժիի թուղթերն 15 Ֆր.ի անկում մը կրած են, որ կը վերագրուի վերջին տարւոյն հաշուեթիւ անբաւականութեան, որով կարելի չէ եղած ոչ միայն գոհացուցիչ «առ հարիւր» մը տալ, այլ եւ գրեթէ տոկոսն իսկ չէ վճարած տրուած շահաբաժինը։

—Այսօր փոքր անկում մը կայ գիներուն վրայ։

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ.Ո.	25 0 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25 06
Ամէնէն վար գին	»	25 04
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	111 5/8
Ամէնէն բարձր գին	»	111 7/8
Ամէնէն վար գին	»	111 1/2

ԲԱՑՈՒՄ 30 Նոյմ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ.Ո.	25 04 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	111 1/4
Օսմանիյէ	»	— —
Րէժի	Օ.Ո.	— —
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	— —
Քաէտի Ժէնէրալ Օթթ.	Օ.Ո	9 29
Երկրագործական Պանքա	»	8 30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա.Ո.	3 07
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ.Ո	4 08
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	752 —
» ժուիսանս	»	255 —
» պարտաթ.	»	491 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	297 —
Քարափ Կ.Պոլսոյ	»	455 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ մէկ օրուան	Օ.Ո.	— 80
» ութ օրուան	»	2 12
Րումէլի Երկթղ. »	Ֆր.	— —
» մէկ ամսուան »		— —

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 Ֆրանքնոց	ղրշ.	87 21
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 15
Քրիմից	»	51 05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 —
Մէթալիք	»	96 20
Րուպլ Թղթադրամ	Օ.Ո.	8 56

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109 30
Բարիզ 3 »	Ֆր.	23 —
Ֆիօրին մանտա	»	10 90

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Բ.	Ա.Ո.	47 75
» » » Գ.	»	27 —
» » » Դ.) բաց.	»	22 75
) գոց.	»	22 69
Փոխառութիւն Պաշտպան.	»	82 50
» Օսմ. 3 1/2 %	»	99 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12 12
Այտընի երկաթուղի	»	11 50
Եգիպտական միացեալ	»	106 50
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	110 56
Հելլենական 5 %	»	41 50
Մոնօբոլ Հելլենական 4 %	»	47 —
Ռանթ » 4 %	»	33 50
Պուլկ. Փոխառ. 6 % 1888	»	97 —
» նոր » 6 % 1892	»	96 75
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25 53 3/4
Դրամազեղչ	»	4 —

ՊԵՐԼԻՆ, 10 Դեկտ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	98 75
Րումէլիի Երկաթուղի	»	112 50
Անատ. Երկ. պարտաթուղթ	»	97 60
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 25

ՓԱՐԻԶ, 10 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	ղրշ.	22 95
) գոց.	»	22 90
» » » Բ.	»	— —
» » » Գ.	»	27 25
Օսմանիյէ	»	401 —
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	112 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	555 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	102 77
Քաէտի Լիոնէ	»	864 —
Պանք տը Բաարի	»	945 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3660 —
Իտալական Ռանթ	»	95 27
Սպանիական արտաքին	Ա.Ո.	41 90
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 31
Դրամազեղչ	»	3 —

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Դեկտ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47 75
» Լոնտոնի վրայ	»	120 85
Րումէլիի Երկաթուղի	»	58 30
Օսմ. Ռէժի	»	121 —

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
Մասն Ա. Տարերք վաճառականութեան.— Շրջաբերականք.— Առեւտրական հաստատութիւնք.— Վաճառականական գործողութիւնք.— Սակացոյց միջնորդչէքներու և Տօկոսի նոր կանոնագիրը (Պաշտօնական).— Վաճառականական ընկերութիւնք և իրենց շրջաբերականները.— Սնանկութիւն.— Հաշուեցոյց, Գնման և Վաճառման հաշիւք, Փոխագրագիր, Մէսսաժրի Մարիթիմի բեռնագիրը, Փոխանակագրի հաշուեցոյց, Չեկչի ցուցակ.— Փոխանակագիր, Մօտարօրիում, Վիժատոս և տպագիր փոխանակագրեր հայ. և գաղղ. Ա.ով և Բ.ով, Չեռագրի փոխանցումներով և երկայնորդով, Բողոքագրի պաշտօնական օրինակը, Զանազան մուրհակք. Քաէտի Լիոնէի Չէքը.— Հաշուեցուցակներ.— Ընդարձակ քաղուածք Առեւտրական և Դրոշմի օրէնքէն.— Փոխանակութիւն (գամպիօ).— Առեւտուրի և գամպիօի հաշիւներ, ևն. ևն.— Մասն Բ. Տոմարակալութիւն, Պարզ-տոմար, Կրկնատոմար.— Դանիէլ տոմարին ծագումը և նշանակութիւնը.— Տոմարակալութեան ծագումը.— Կրկնատոմարի հնարիչներուն վրայ պատմական ծանօթութիւն.— Կրկնատոմարի հաշուեց ծագումը և հակադրութեան դանակները.— Ձեռատետր մը 204 յօդուածով.— Օրհաշիւ.— Մայր-հաշիւ.— Ընդհ. կշիռ.— Հաշուեկշիռ, ևն.— Եւրոպական Գլխաւոր Տէրութեանց Դրամները, Կշիռները, Չափերը, Գամպիօի գիները և Դրոշմաթուղթերը, ևն. ևն. — 10—9

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Բոլորովին բարեփոխուած եւ կրկնապէս ճոխացած
Ցանձնարարուած
Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Ուսմ. Խորհրդէն եւ Վաւերացած Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկէն
Ի Ն. ՏԻՐԶԷՆՃԵԱՆԷ
Անհրաժեշտ գիրք մը, որ ո՛չ միայն ուսանողաց և վաճառականութեան ասպարէզը թեւակոխելու պատրաստուող երիտասարդաց, այլ գործի մարդոց իսկ պիտանի և օգտակար է։ Այս Գ. տպագրութիւնը, որ մեծադիր 630 երեսէ բաղկացած ստուար հատոր մ'է, ա՛յնքան նոր և կարեւոր յաւելուածներ ունի, որ նախորդին հետ բնաւ չկրնար բաղդատուիլ։
Գիրքը թէեւ նախորդին կրկին ընդարձակութեամբ աւելցած է, բայց գինը աւելցած չէ, դարձեալ 23 ղշ. է։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՑԱՂԹԱՐԵՐՔ.—Ցորեն.— Ժամանեցին 7,500 պարկ Թրիէսթէ, 2,000 ռուսական, և 320 պարկ Թէյի քառակուսի չաքար և ծախուեցան 87—92 և 86 ղրուշէն։ Խաշխաշ.— Ժամանեցին և ծախուեցան 700 պարկ։ Կ'արժէ օխան 5—6 ղշ։ Բրինձ.—Ժամանեցին և ծախուեցան 700 պարկ Եգիպտական, 8,000 Րանկուն և 300 Ճարոն։ Գիներն են Եգիպտական 85 ղշ., Րիզօն 42—43 Ֆր. և Րանկուն 105 ղշ։ Ձիթապտուղ.— Թականրոքի վրայ քանի մը գործեր եղան օխան 11ղշ.էն։ Մաժ.—Ժամանեցին և ծախուեցան 1,000 սնտուկ Ֆուրնիէ։ Պոսֆոր՝ քիլօն 3.87 1/2 ղշ. Ֆուրնիէ՝ սնտուկը 48 ղշ. Աբոլլոն՝45 ղրշ։ Քաղցր.— Թրանսիթի վրայ բանուկ գործ կայ, սնտուկը 20 ղրշ.էն։ Պոլսոյ մէջ սնտուկը 24 ղրշ., ոսկին 100 ղշ.էն։

ՄԵՏԱՂ.—Երկաթ.—Շատ գործ չեղաւ։ Մետաղի միւս տեսակներուն վրայ նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

ԱԼԻՔՈԼ.— Ժամանեցին և ծախուեցան 33 տակառ Ուլասոփքա, 72 տակառ Թէրէսչէնքօ, 30 տակառ ռումանական և 55 տակառ ռուսական։ Մեծ խնդրանք կայ. գիներն ամուր են. բարձրանալու հակամէտ։

ՀԱՆՔԱՅՈՒԽ.— Բաւական կարեւոր գործեր եղան։ Կ'արժէ Քարտիֆ՝ 24.6, Նիւքասլ՝ 21.6 եւ սկովտական՝ 20 1/2—23։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ.— Անատօլուի համար բաւական բանուկ գործեր կ'ըլլան։ Մանածի, մալմաչի, կտաւի և տպածոյի վրայ շատ գործ չեղաւ։

ԱՐՏԱԾԵԼԻ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիկ.—500 հակ ծախուեցան զանազան տեսակ, 18 1/4—19 1/2 ղրուշի օխան։ Բուրդ.— Նոր արտադրութիւնք անցած տարուանին չափ առատ չեն գար։ Իզմիրի մէջ գործերը դադրած են։ Բամպակ.— Ժամանեցին 4,000 օխա Իզմիր եւ ծախուեցան։ Մըսըր Չարշըի մէջ գործերը սահմա-

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹԸ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 13,558,989
ՀԱՍՈՅԹ 1897 ՏԱՐԻՈՅ 2,927,988

ՆՈՐԹԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,125,558
ՀԱՍՈՅԹ 1897 ՏԱՐԻՈՅ 1,095,873

Ընկերութիւնքս իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'առաջարկեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի], աւելի օգտակար եւ աւելի դիւրագին պայմաններով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց պայմանները, բաղդատաբար այն յարաբերական ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոյ մեծութեամբ եւ իրենց պահեստի մթերեալ գումարներուն առատութեամբ։ — Նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 31,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն եւ դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 եւ 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

Նափակ են։ Իզմիրի մէջ առեւտուրը բանուկ է։ Բանիր մը գործեր եղան 201½ —206 ղշ. ի։ Մետաքս. — Խոզակի գինը բարձրանալու վրայ է։ Մախուեցաւ 400 օխա մետաքս, 80—85ի եւ 100 օխա չիբէգ բարակ, 110—115ի եւ 160 օխա Պիլէճիկ բարակ, 142 ղրուշի օխան, ոսկին 109էն։ Պրուսայի մէջ բաւական կարեւոր գործեր եղան։ Մարսիլիոյ մէջ թէ՛ խոզակի եւ թէ մետաքսի վրայ գործ չկայ։ Լոնտոնի հրապարակին հանդարտ է, բայց գիներն ամուր են։ Իզմիրի մէջ միշտ խոզակի խնդրանք կայ, բայց քիչ ապրանք կուգայ։ Ի Լիոն Պրուսայի բժժական մետաքսի [կուէժ] գինն է 36-43 Փր., Սուրիա՛ 39—42, Սուրիոյ կրկնոլոր մետաքս [Օրկանսէն] 44-47. Պրուսա 40։ Կոկոն. — Շատ բանուկ գործեր չեղան շաբթուս. բայց կարեւոր գործերու կ'սպասուի յառաջիկայ շաբաթներու համար։ Աֆիոն. — Վաճառում գրեթէ չկայ։ Իզմիրի մէջ հրապարակին աւելի բանուկ է. գիներն են՛ նոր բերք Գարահիսար, 90—91 ղրշ., հին բերք 88 ղրշ. Պատրաստ կայ 2,305 սնտուկ։ Գոզի խէժ. — Վաճառումները կ'շարունակեն. — Մախուեցան 79 պարկ զանազան տեղերու սպիտակ, 18½—22⅜ ղրշ. ի. 28 պարկ զուտ ճերմակ 21¼ի, 95 պարկ Պիոնտո 14¾—15⅞ ղրշ. ի, 30 պարկ դեղին 11-12½ ղշ. ի, եւ 21 պարկ ... 3.37½ ղշ. ի։ Իզմիրի մէջ գործ չկայ. 16½-28 ղշ. ի բնականն եւ 23 ղշ. ի սպիտակ տեսակը։ Մահլեպի. — 60—200 ղրուշ։ Սալէպ. Վաճառում չկայ։ Գիներն են 10—14 ղրշ. օխան։ Դեղին Ճիլբռան. — Հոս վաճառում չեղաւ։ Իզմիրի մէջ բանուկ գործ կայ օխան 20 ղշ. էն։ Դեղին ճէհրէ. — Գործ չեղաւ։ Իզմիրի մէջ օխային 100—105 փարա գին կ'առաջարկուի։ Գետար. — Վաճառում չկայ. գիներն հաստատ են. օխան 3—7 ղրշ։ Մաքի. — Գործ չկայ։ Ընկոյզ. — գործ չեղաւ. այս տարուան բերքն սատրին է. 100 օխան 92—90 ղրշ։ Կաղին. — Կ'արժէ կենդինարը 108-110-116-118 ղշ։ Գիները բարձրանալու հակամէտ են բերքին քանակութեան վրայ առնուած աննպաստ լուրերուն պատճառաւ, թէեւ տեսակի կողմէ լաւ է։ Խաղող. — վաճառումն աննշան է. Իզմիրի մէջ գիներն հաստատ են եւ բարձրանալու հակամէտ։ Կենդինարն 32—37, 60—64, 68—74, 70—76, 80—88 ղրշ։ 75 ղրուշ։ Պտուղ. — Գործ չեղաւ հոս. Իզմիրի մէջ վաճառման եղանակն անցած է։ Սուլթանիէ կարմիր չամիչի երեսը նայող չկայ. սեւ չամիչի խնդրանք կայ։ Չամիչին գինը 4-5½։ Նուռ. — 5—5½ ղշ։ Զաֆրան. — Օխան 20 փր. էն 4½ ղշ։ Թուզ. — 1½—3¼ ղշ. օխան։ Մուշկ. — Գիներն անփոփոխ են։ Օխան 22—45 ղշ։

(Անտարր. Սէրճէյ Լրագիր, 10 Դեկ.)

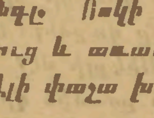

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ եւ Մէյշըրբոլի շոգենաւերը

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպա	2500
Թամէզա	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնիս	3500	Նէֆրիս	2500
Անթիոքիս	3000	Բեթրա	2250
Ալոֆ	3000	Օսիրիս	2250
Անտիոքա	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասրոնի	1500
Ֆաբոր	2750	Իտէծ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԹԸ եւ ԸՆԿ. Օւեթ խան
ՃէՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
34 ...

ՎԵՐՆՈՏՈՒԹԻՒՆ

Վերնոտութիւնը (ռոբ) այս սոսկալի ախտ երկար ժամանակ անբուժելի կ'կարծուէր, բայց գիտական յառաջդիմութեանց շնորհիւ ամենայն դիւրութեամբ կ'բժշկուի։ ՏՐԱՃԷ ԺԷԼԻՆՕ դեղն, եւրոպական առաջնակարգ բժիշկներու ձեռքով հազարաւոր վերնոտներու վրայ փորձուած է եւ հրաշալի արդիւնք արտադրած. Եւրոպայի ամէն հիւանդանոցներուն մէջ վերնոտութիւնը հիմնապէս բուժելու համար ՏՐԱՃԷ ԺԷԼԻՆՕ միայն կը գործածեն, Բաց ի վերնոտութենէ, կը բուժէ արգանդախեղդը (էօֆէլէ), ջղային հիւանդութիւններն եւն. Եւն. կը ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու դեղարանաց մէջ. 26—3

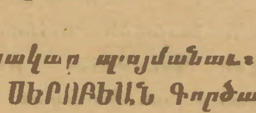

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ եւ Աբեռելից ... բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ասմէնիան	10500	Եճիբչիըն	3500
Բէնդբիան	10500	Բըրժիըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արմալիան	3500
Գոլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ծորճիան	8000	Անաթոլիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալգոշիըն	2500
Ֆլէճնիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինգօ	900
Վալօնիան	3700	Օգորգո	800
Տրոմինիան	3700	Լիուպ	800
Ֆասթիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կ'խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրամանը ժամանակին 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԵՐՎԱՆԴ ԼԱՑԻՆԵԱՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

ԷՔԻԹԱՊԼ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ
ԹԻՒ 36 ԵՒ 36 պիս ԱՎԸՆԻ ՏԸ Լ'ՕՓԵՐԱ, ՓԱՐԻԶ

		Ֆր.
Երաշխաւորութեան դրամագլուխ (ապահովագրեալներու բացարձակ սեփականութիւնը)	1 ՄԻԼԻԱՐ	227,658,000
Պահեստներու առաւելութիւնն օրինական պարտականութեանց վրայ (ապահովագրեալներու բացարձակ սեփականութիւն. Աշխարհի վրայ ոչ մէկ կենաց ընկերութիւն այս տեսակէտ մեծաքանակ յաւելուածական գումար ունի).		261,950,000
1897 ին կնքուած նոր ապահովագրութեանց գումարը		813,454,000
Ամբողջ հասոյթ 1897 ի		251,735,000
Ապահովագրեալներու վճարեալ 1897 ին		109,387,000
Հիմնուելէն ի վեր ապահովագրեալներու վճարեալ	1 ՄԻԼԻԱՐ	425,567,000

Հարկ է հաստատել թէ ԷՔԻԹԱՊԼ 1897ին՝ բաղդատմամբ 1896ին՝ աւնեցած է
Յաւելուած մը 37,657,476.05 փր. ի յաւելուածքն. պահեստին վրայ) Ոչ մէկ Ընկ. այսչափ յաւելուած
» 104,184,504.80 » ամբողջ գոյից վրայ)
» 151,654,140.95 » նոր ապահովագրութեանց) ներ ունեցած է։

ԷՔԻԹԱՊԼ իր առկերը չէ աւելցուցած ամերիկեան ուրիշ ընկերութեանց պէս. ուստի եւ յիշեալ ընկերութեանց բաղդատմամբ՝ ԷՔԻԹԱՊԼի գիները տարիքի եւ տեսակի համեմատ մէկ եւ երկու տարեկան խնայողութիւն մը ցոյց կուտան։
Ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Տ. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Գոլիս Գահճէ-Գապու Անեմիստի խան Թիւ 20—21—22։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆԱՑ

ՇԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱՎՇԱՆԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷ ՃԱՏՏԷՍԻ ԹԻՒ 63. ԻԶՄԻՏ ՕԹԷԼԻՆ ԴԻՄԱՑ

Այս վաճառատուն, որ եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ պարբերաբար կ'առնու ամէն տեսակ ասեղնագործի եւ ձեռագործի վերաբերեալ նիւթեր, ընտիր ապրանքներու ճոխ մթերք մ'ունի. ինչպէս աթլազ, գատիֆէ, բիւլիւչ. գորտօնէ էպրիշիւմ. Ալճէրիայի եւ Ֆլօշ մետաքս, չինիլ, սըրմա, կլապտան, ճամփի եւ ուրիշ ամէն տեսակ քանաւաներ. գորգի եւ բարձի համար նոր մօտէլներ, թաւշեայ եւ մետաքսեայ քորտօններ եւն։

Աթլազի եւ թաւիշի վրայ բանուած ճաշակաւոր նիւթերու ճոխ հաւաքածոյ մը միշտ պատրաստ կը գտնուի, ինչպէս բարձեր, մանճակներ, լուսանկարի շրջանակներ, քանվա գորգեր եւն։

Օժիտի համար յանձնարարուած ձեռագործներ, ճաշակաւոր կերպով կ'պատրաստուին։

Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց Պատ. յաճախորդներ ինչպէս նաեւ դպրոցական հաստատութիւններ, որք այս վաճառատանէն մեծ կամ փոքր քանակութեամբ գնումներ ընել կը փափաքին, զանազանութեան պէտք պիտի ունենան ապրանքներու ազնուութենէն եւ գներու չափաւորութենէն։ Ասեղնագործի արհեստագէտ գծագրիչ մը պատրաստ կը գտնուի միշտ վաճառատան մէջ։ 100—19

NOUVEAUTÉS

PARISIENNES

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ ԲԱՐԻԶԻ

ԳԱԼՖՕՐԻԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

345 ՄԵԾ ՊՈՂՈՏԱՅ ԲԵՐԱՅԻ 345

ԺԱՄԱՆՈՒՄ ՆՈՐ ԱՊՐԱՆԱՑ

Ձմրան եղանակին ամենէն գեղեցիկ նորաձեւութիւնները, շատ աժան գնով։ Սովորական եւ նոր հարսերու շրջազգեստի մետաքսեղէնք, չափաւոր գներով։ Բրդէ կերպասներ՝ պարզ եւ ծաղիկներով, նորաձեւք եղանակին, շատ վար գներով։ Բարիզեան պատրաստ հանդերձեղէնք, գեղեցիկ եւ վայելուչ ձեւով, գերազանց բոլոր միւս վաճառատանց ծախածներէն, եւ որք կ'ծախուին շատ չահաւոր գներով։ Իր գնումները շատ աժան ընել ուզող հասարակութեան փափաքանաց գոհացում տալու համար, Գալֆօրիլօ եղբարք իրենց ապրանաց շատ աժան գներ որոշած են։ Տիկնայք հոն պիտի կրնան գտնել, օրինակն ուրիշ վաճառատան մէջ չտեսնուած, աժան գեղեցիկ ապրանաց առատ մթերք։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ 20—11

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Մ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պաշտօնեայ տեխնիկութեամբ աշխարհն գնահատուած Նոր աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, եւ ամբողջ բնակիչները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել, Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական եւ ոսկեդրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ Ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկեր. որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։
Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝ Բերա, Շիշլի համբայ, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։
Ղալաթիա) Սինկէր խան, Թիւնէլին եաեւ.
) Թրամվայի կայարանին դիմաց.
Ստամպոլ) Սուլթան համամ Թիւ 2.
) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի ՍԹասիոնին դիմաց Թիւ 13.
Կեղծերէն զգուշանալու համար վերինշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1899 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԳԻՆ 6 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղին է, Էսկի Զապթիէ ճատտէսի, Թիւ 61, Նշան Կ. Պէրպէրեանի տպարանը։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէճտ. 6 ամս. 3½. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 Փր. 6ամս 20, 3ամս. 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լոքալէ։

Իզմիրայ Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Ըստ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ եւ այլ ... չեն դարձուիր։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ», ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի Թիւ 25.

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (97)

ՔԱՍԻՄ

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐԸ

ՎԷՊ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

—Անկեղծ ըլլալու համար, պէտք է խոստովանիմ որ, զոչեց Կարապետ, փողոցի կիներուն սպառուած ասպարէզը սահմանելու կարողութիւնը կ'պակսի ինծ։

—Բայց հիանալի աչխուժով կ'պարեն, ըսաւ Վահրամ, աչքերը սպառած հրաժեշտ մը, ինչ եռանդ, ինչ ոգեւորութիւն, ինչ թեթեւաշարժութիւն. աւելի կ'սահին քան կը պարեն. ժամանակերուն փափկութիւնը տեսէք. բնաւ յոգնութիւն չեն տար ... Նրանի թէ մեր կիներն հոս գալով քիչ մը պարել սովրէին։ Պոլսոյ տանիներուն ամենէն վարժը, ... ամբողջ մարմնով վրայ կ'ծանրանայ եւ պար չէ աւելի ծանր բեռ մը կրելու տանջանքին կ'ենթարկէ քեզ։ Ուշադրութիւն ըրէ Կարպիս սա խարտեաչ աղջիկը տես, ո՛հ Աստուած իմ կ'թռչի, կ'սուրայ, կարծես եթերային ոգի մ'է. . . .

Երբ ընկերներ մեկէն մտնալով շխատի կինն, զոր Բարիզի գիշերային թագուհի տիտղոսով կլեցնել կ'ջանար եթէէն Վահրամի, սկսան հետաքրքիր ակնարկներով հետեւիլ պարողներուն, այս հրապուրիչ տեսարանէն բան մը չկորսնցնելու խղճմտութեամբ։

Պարերը քանի յառաջանային, ոգեւորութիւնն այն համեմատութեամբ կ'բազմապատկուէր եւ կիներն հասարակութեան հետաքրքրութիւնն իրենց վրայ հրաւիրելու եւ Պալ Պիւլիէի հաչակն աւելցնելու համար ամէն ծայրայեղութիւն կ'փորձէին։ Արդէն սպառուար կնոջ ստուերն իսկ չկար սպառասրահին մէջ. հոն խռնուած շխատիները Բարիզի թափթփուքներն էին, որ պատուոյ զգացում, ընտանեկան անուն, ներկայ, ապագայ ամէն բան կորսնցուցած՝ մի միայն զուարճանալու եւ զուարճացնելու յատկացուցած էին իրենց ստորին կեանքն, որ այս գետնաքարշ վիճակին մէջ բնաւ երկարատեւ ըլլալ չէր խոստանար։

Այս կիներէն շատեր, երբեք գաղափար չունէին հօր, մօր, ծնողքի, ազգականի վրայ, մէկը ... չէր ըսած իրենց եւ ոչ ալ մայր մը գորովով համբուրած էր զիրենք, սունկի պէս բուսած էին եւ ո՛ւ է ապաստանարանի մէջ իրենց տղայութիւնն անցնելէ յետոյ, հաց ճարելու համար փողոց նետուած։ Իսկ ոմանք թէեւ համեստ ընտանեաց զաւակներ, սակայն իրենց խեռ բնաւորութեամբ ու անզուսպ յիմարութեամբ, թօթափած էին ծնողաց քաղցր լուծն ու իրենց հաճոյքներուն անձնատուր եղած, կարծելով թէ, այն զեղխ կեանքը զոր ծայր աստիճան շլացուցիչ տեսած էին, նեքեքնապէս ալ պիտի ունենար իր հրապոյրը։ Տիղմերուն մէջ թաւալելէ եւ իրենց անհնազանդութեան պատիժը լիուլի տանելէ վերջ միայն հասկցած էին իրենց սխալը, սակայն շատ ո՛ւշ, անգամ մը գլորած էին եւ կին մը գլորելէ վերջ, մանաւանդ Բարիզի պէս քաղաքի մը մէջ, հազուադէպ է որ վերականգնի։ Անկումն անկումէն յաջորդած եւ վերջապէս այս կիներն այն աստիճանին հասցուցած էր որ, հիմա ամէն զգացումէ զուրկ, բնաւ գաղափար չունէին ամչնալու վրայ եւ պարի ատեն բուռն ոգեւորութեամբ իրարու դէմ կ'մրցէին, անամօթութեան լրկութեան եւ անխոստովանելի ձեւերու մէջ զիրար գերազանցելու ճիգեր ընելով։

Կարապետ իր բնական ամօթխածութեամբ նողկանք կ'զգար, խայտառակ կիներէն, պարի պատրուակին տակ անոնց պարզած հարիւրաւոր քստմնելի տեսարաններուն հանդիսատես ըլլալով, իսկ Վահրամ գրեթէ պիտի խնդրէնար, այս մոլեգին ցոյցերուն հանդէպ։

—Ուշադրութիւն ըրէ՛, Կարապետ, կ'կրկնէր շարունակ մատնանիշ ընելով ընկերակիցին, այս կամ այն կինն որ տարօրինակ խայտառակութիւն մը կ'պարզէր։

Տոմսերէն ոմանք, մէկ կրունկի վրայ կ'դառնային եւ զարմանալի դիւրաթեքութեամբ իրենց միւս ոտքը բարձրացնելով մինչեւ քիթերնուն կը դպցնէին. ուրիշներ՝ աւելի անպատկառ՝ լպիրշ ոստոստում մը կ'առնէին եւ ամբողջ հանդիսականները կ'հիացնէին։

Հանդիսականնե՛րը, բայց որո՞նք էին Պալ Պիւլիէի հանդիսականները. մեծ մասը երիտասարդ ուսանողներ, որոնք աշխարհի չորս կողմէրէն Բարիզ հաւաքուած էին, ուսում առնելու եւ իրենց ազգակիցներուն մտաւոր անունը տանելու համար։ Գուցէ մեզի ծանօթ անձնաւորութիւններէն ՚զատ, ուրիշ ազգակիցներ ալ կային այն գիշեր Պալ Պիւլիէի զբօսարանին մէջ եւ մտաւոր սնունդ կ'առնէին այնտեղէն, վերադարձին մեզի մտակարարելու համար։ Ուստի ընթերցողք պէտք չէ զարմանան երբ լսեն թէ ուսանողներ կան որ տասնեակ տարիներէ ի վեր Բարիզ դեգերելով, չեն յաջողած աշէկ գէշ վկայական մ'առնել ու վերադառնալ։ Մէկ մը կայ մանաւանդ, որ իրական կեանքէ զզուած՝ մեֆիստոֆելեան անդունդներու նման աշխարհին մէջ պարելով, դասերուն հետեւելու համար, ... անցնելուն կ'սպասէ. . . .

Այս խրարժէ յանկուցիչ տեսարաններուն հանդէպ, ալ չկրցաւ ինքզինք զսպել Վահրամ ու ընկերներուն դառնալով,

—Զարմ՞ոտ պարենք, ըսաւ։

—Ինչո՞ւ չէ պատասխանեց Եթիէն բաւական է որ տամբ մ'ընտրէք։

—Դո՞ւք Սուրբ Կարապետ, հարցուց Վահրամ կատակաբանելով։

—Հաւատացէք որ ես տեղես շարժելու կարողութիւն չունիմ, պատասխանեց Կարապետ, բայց ձեզի արգելք չեմ ըլլար, կրնաք պարել։

—Առանց խօսք կըլլա՞յ, ամէնքնիս մէկէն պիտի պարենք։

Եւ Վահրամի ստիպումներուն վրայ, Կարապետ ալ ոտքի ելաւ ու երեքը մէկէն պարասրահ ուղղուեցան։

Սրահէն դուրս, հոն հոս կ'վխտային անտէր կիներ եւ պարզ հրաւէրի մը կ'սպասէին անմիջապէս պարելու։ Թըշուառականներն անգամ մը մէկը ձեռք անցնելէ վերջ, գիտէին անոր քիթէն բռնել ու պարագային համեմատ օգտուիլ։ Ուստի անուղղակի ձեւերով, աջէն ձախէն պաշարեցին մեր երեք հերոսներն, որոնք գինիին ազդեցութենէն զգլխած՝ բնաւ դժուարահաճութիւն ցոյց չտուին եւ մէյմէկ տամբ ընտրելով խառնուեցան սրահի պարին։

Վահրամ իր պիրկ թեւերով կիսաշխարհիկ կնոջ նուրբ իրանը պարուրած, գրեթէ կ'գինովնար անուշահոտութեանց մեղկ հոտով, որոնք կարտարուրէին ընկերուհւոյն վրայէն։ Երիտասարդն իր տարրին մէջ կ'գտնուէր հիմայ, ամէն բանէ աւելի զուարճութիւնը կ'սիրէր աշխարհի վրայ եւ բնաւ զանազանութիւն չէր դնէր անոնց տեսակին ու որակին մէջ։ Բաւական էր որ զուարճանար, անկից անդին բանի մը վրայ չէր խորհէր, ուստի այնպիսի սրտաբուղխ աչխուժով մը կ'պարէր, կ'ցատկէր, կ'դառնար, որպէս թէ բարձր դասու յատուկ պարահանդէսի մը մէջ գտնուէր եւ աշխարհի ամէնէն պատուաւոր կինն ըլլար ընկերուհին։

Իսկ Կարապետ, պարելէ աւելի կը քաշկռտուէր, ի՞նչ պիտի ընէր վաղը, ի՞նչ պատասխան պիտի տար Բոլ Շիսոնի, ի՞նչ միջոցներով օժիտը պիտի ազատէր Վահրամի ձեռքէն. Նախ եթէ Լուիզ կ'սիրէր զինք, ի՞նչ սրբապղծութիւն պիտի ըլլար հիմա փողոցի կնոջ մը հետ պարել։ Երիտասարդը քանի այս կէտերուն վրայ խորհէր, այնքան սիրտը կ'ճմլուէր եւ բնաւ ուշադրութիւն չէր ընէր ընկերուհւոյն քծնումներուն, որոնք հետզհետէ կը բազմապատկուէին, իր անոնց դէմ ցոյց տուած անտարբեր ընթացքին համեմատութեամբ։

Երբ վայրկեան մը դադար առին, Կարապետի ընկերուհին, անոր մտահոգ կացութիւնը տեսնելով,

—Հաճոյք չէ՞ք զգար պարելէ, հարցուց։

—Ընդհակառակը շատ կ'սիրեմ պարը, պատասխանեց Կարապետ։

—Ուրեմն իմ ընկերակցութենէ՞ս կ'նեղուիք, կրկնեց կինը, կոտրտուելով ու միշտ երիտասարդն հրապուրելու ձեւեր առնելով։

—Ի՞նչ կ'ըսէք, չեչտեց Կարապետ, շատ ուրախ եմ ձեզ ընկերակցելուս աոթիւ, միայն թէ քիչ մը անհանգիստ կ'զգամ զիս։

Եւ այս տաղտկալի դերէն ժամ առաջ ազատելու դիտումով ընկերուհին շքասեղան առաջնորդեց ու ըմպելի մը հրամցնելով բաժնուեցաւ անկէ։

Շար.